

MØTEPROTOKOLL

Fra møte:	3/24 Klagenemnda for sentral godkjenning av foretak for ansvarsrett
Dato/tid:	10.12.2024
Sted:	Teams
Deltakere:	Silje Alund Lødemel, Per Christian Nordal, Lene Vedal Moore, Olav Haugerud, Kathrine Julin Pettersen, Cecilie Thorbjørnsen og Hege Espe Fra DiBK: Arnfinn Sjøberg-Brenna og Marijana Gelo Lazetic
Sekretariatet:	Silje Skogstad Nørstebøen
Møteleder:	Silje Alund Lødemel
Referent:	Silje Skogstad Nørstebøen
Referat også til:	Klagenemndas medlemmer og varamedlemmer Kommunal- og distriktsdepartementet

Sak 22/24 Protokoll fra klagenemndas møte 03.09.2024.

Protokollen ble godkjent uten merknader.

Sak 23/24 Klage på vedtak om fornyelse av sentral godkjenning fra BRAATHEN FREDRIK (klagesaksnr. 2024/5369).

Klagenemnda viser til oversendelse av saken fra direktoratet. Klagenemnda kan prøve alle sider av saken, herunder ta hensyn til nye omstendigheter, jf. fvl. § 34.

Vedtak:

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. byggesaksforskriften § 13-10.

Klagenemnda er i det alt vesentlige og i resultatet enig med direktoratet. Det hitsettes fra direktoratets redegjørelse, vurdering og vedtak:

«Klagen gjelder

Klagen gjelder avslag på søknad om fornyelse av sentral godkjenning for følgende godkjenningsområder:

- Ansvarlig søker i tiltaksklasse 1
- Prosjektering av konstruksjonssikkerhet i tiltaksklasse 1
- Utførelse av tømrerarbeid og montering av trekonstruksjoner i tiltaksklasse 1
- Uavhengig kontroll av våtrom i tiltaksklasse 1
- Uavhengig kontroll av lufttetthet i tiltaksklasse 1

I e-post av 21.05.2024 ble vedtak av 19.04.2024 påklaget av foretaket ved Fredrik Braathen. Klagen er i utgangspunktet ikke rettidig, da den er sendt inn to dager etter klagefristen, jf. forvaltningsloven (fvl.) § 29. Etter en skjønnsmessig vurdering tas saken i dette tilfellet til behandling selv om klagefristen er oversittet, jf. fvl. § 31.

Bakgrunn

Direktoratet for byggkvalitet mottok 16.02.2024 søknad om fornyelse av sentral godkjenning for ansvarsrett.

I vedtak datert 19.04.2024 avsto direktoratet søknaden i sin helhet. Følgende godkjenningsområder ble ikke innvilget:

- Ansvarlig søker i tiltaksklasse 1
- Prosjektering av konstruksjonssikkerhet i tiltaksklasse 1
- Utførelse av tømrerarbeid og montering av trekonstruksjoner i tiltaksklasse 1
- Uavhengig kontroll av våtrom i tiltaksklasse 1
- Uavhengig kontroll av lufttetthet i tiltaksklasse 1

Avslaget ble begrunnet med at foretaket ikke hadde dokumentert at faglig ledelse som oppfylte kravet til utdanning og praksis var fast ansatt i foretaket med en tilstrekkelig ansettelsesprosent, jf. byggesaksforskriften (SAK10) § 11-1 andre ledd med tilhørende veiledning.

Generelle opplysninger om foretaket

Braathen Fredrik fikk sentral godkjenning første gang 08.09.2006. Foretaket har i flere perioder, blant annet fra 22.04.2021 - 22.04.2024 hatt sentral godkjenning for følgende godkjenningsområder:

- Ansvarlig søker i tiltaksklasse 1
- Prosjektering av konstruksjonssikkerhet i tiltaksklasse 1
- Utførelse av tømrerarbeid og montering av trekonstruksjoner i tiltaksklasse 1
- Uavhengig kontroll av våtrom i tiltaksklasse 1
- Uavhengig kontroll av lufttetthet i tiltaksklasse 1

Foretaket har ifølge Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret 1 inntektsmottaker og ligger i Eikernveien 115. Fredrik Braathen er daglig leder. Han har fullført tverrfaglig eksamen i B002

videregående kurs I tømrer i 1998. Det er også dokumentert at faglig konsulent Morten Bye har mesterbrev i tømrerfaget fra 1998.

Foretaket har sin virksomhet innen tømrerarbeid, oppføring av bygninger og skogsdrift. Foretaket er i Enhetsregisteret registrert med næringskoden 02.200 Avvirkning.

Saksgang

16.02.2024 Søknad

11.03.2024 Foreløpig svarbrev

19.03.2024 Mottatt tilleggsinformasjon fra foretaket

19.04.2024 Vedtak om sentral godkjenning (Avslag)

21.05.2024 Klage på avslag arkivert hos direktoratet

Foretakets anførsler

Innledningsvis i klagen viser foretaket ved Fredrik Braathen til at avslaget begrunnes med at faglig ledelse har for lite arbeidstid i foretaket for tilstrekkelig å ivareta kravene i plan og bygningsloven. Braathen skriver videre at direktoratet ikke har angitt hva som anses som tilstrekkelig tilknytning for faglig ledelse med mesterbrev. Braathen bestrider at foretaket ikke ivaretar kravene i plan- og bygningsloven og viser til at alle oppgaver i virksomheten som kreves for sentral godkjenning ivaretas med et godt samarbeid mellom daglig leder Braathen og fagkonsulent Morten Bye.

Videre skriver Braathen at foretaket benytter kvalitetssystemet «Kvalitetsmanual for byggfag» som er utviklet av Valdal Byggtjeneste, utgitt av Læremiddelforlaget. Rutiner for ivaretagelse av plan- og bygningsloven, sjekklister og annen dokumentasjon utføres av daglig leder i henhold til dette kvalitetssystemet. Foretaket benytter også aktivt Sintef Byggforsk Kunnskapssystemer.

Braathen informerer videre om at foretaket har hatt sentral godkjenning siden september 2006, og sentral godkjenning for nåværende godkjenningsområder siden 2012. Foretaket er et enkeltmannsforetak hvor arbeidsmengden er mangfoldig og variert, men Braathen skriver at det er vanskelig å definere reell stillingsprosent for faglig ansvarlig. Braathen skriver videre at han siden 1986 har jobbet fulltid som tømrer og har 38 års erfaring fra tømrerfaget, og at han har skriftlig eksamen byggfag VK1 med eksamenskarakter, men at han ikke har avlagt svenneprøve. Angående Morten Bye så skriver Braathen at samarbeidet med ham ble inngått i 2018 på bakgrunn av skjerpede krav til fagutdanning. Braathen skriver også at de har en lang rekke referanseprosjekter for alle omsøkte godkjenningsområder og at de har en god historikk med å ivareta kravene i plan- og bygningsloven uten åpne avvik eller kjente konflikter.

Braathen ber om en ny vurdering av søknaden og skriver at han er oppmerksom på at han mangler formell utdanning, men hevder at lang relevant praksis veier opp for dette.

Avslutningsvis så skriver Braathen at det fremstår som uklart hvor stor rolle en ansatt fagansvarlig må ha i foretaket, og at det kan være mulig for dem å vurdere endringer ut ifra en klarere definisjon av dette.

Det henvises for øvrig til klagen.

Vurdering

Direktoratet har vurdert klagen og funnet at den ikke kan føre frem hva gjelder sentral godkjenning for de påklagde godkjenningsområdene.

I henhold til SAK10 § 11-1 andre ledd og tilhørende veiledning skal foretaket ved søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett dokumentere at faglig ledelse er fast ansatt i foretaket og oppfyller krav til relevant utdanning og praksis som er tilpasset godkjenningsområdene det søker sentral godkjenning for. Relevant utdanning og praksis for et godkjenningsområde skal som utgangspunkt være knyttet til samme person.

Kravet om faglig ledelse med nødvendig formell og reell innflytelse

Det er et vilkår for å kunne få sentral godkjenning at foretakets faglige ledelse er fast ansatt, jf. SAK10 § 11-1 andre ledd. Dette for å sikre at den faglige ledelsen har nødvendig formell og reell innflytelse. Faglig ledelse er i SAK10 § 1-2 bokstav e definert som en eller flere personer i foretaket som oppfyller kravene til kvalifikasjoner i kapittel 11, og som har myndighet til å ta beslutninger av betydning for oppfyllelse av kravene i plan- og bygningsloven.

Den faglige ledelse må videre ha en ansettelsesprosent som sikrer at den ansatte har tid til i tilstrekkelig grad å ivareta kravene i plan- og bygningsloven. Det er foretakets faglige ledelse som vil ha myndighet til å ta beslutninger av betydning for oppfyllelse av myndighetskravene og stå ansvarlig for prosjekteringsvalg og utførelsesmetoder. Det innebærer ikke nødvendigvis at den faglige ledelsen utøver selve prosjekteringen eller utførelsen, men den formelle og reelle innflytelsen over arbeidet må være til stede.

Foretaket har i søknaden sendt inn en arbeidsavtale der det fremgår at Morten Bye er ansatt i foretaket som fagkonsulent bygg/utførende tømrer fra 18.03.2021. Videre fremgår det at utbetalingstidspunkt er etter prosjekt, han lønnes per time og at han jobber timebasert ved prosjekter. Foretaket ble i søknaden bedt om å oppgi nærmere informasjon om Byes stillingsprosent eller ukentlige/daglige arbeidstid.

Foretaket besvarte henvendelsen og informerte om at Morten Bye er ansatt som fagkonsulent, spesielt ved oppdrag med uavhengig kontroll, men også ved søk og prosjektering. Foretaket informerte videre om at utførende kontrollør på byggeplass er Fredrik Braathen. Videre skrev foretaket at arbeidsmengden kan tilsvare fra 70-100 timer i året, fordelt over tidspunkter som er aktuelle for de enkelte oppdrag. Foretaket skrev også i svarbrevet at det ikke er definert stillingsprosent eller stillingsbrøk for Bye, men at det beregnes til om lag 5% ut fra normalt månedsverk/årsverk.

Spørsmålet blir derfor om Morten Bye med dette arbeidsforholdet kan sies å ha nødvendig formell og reell innflytelse over de arbeidene som godkjenningssområdene omfatter for å kunne ivareta kravene i plan- og bygningsloven.

Kravet til fast ansettelse for sentral godkjenning ble sendt på høring av Kommunal- og distriktsdepartementet 28.06.2018, saksnummer 18/2434, og senere vedtatt ved forskriftsendring 01.12.2018. Bakgrunnen for forskriftsendringen var blant annet å hindre uheldige omgåelser ved at foretak leier inn faglig ledelse som oppfyller kravene til kvalifikasjoner, men som ikke nødvendigvis har formell og reell innflytelse.

Som nevnt fremgår det av arbeidavtalen at Bye er ansatt timebasert som fagkonsulent og at han får utbetalt etter prosjekter. Det fremgår ikke klart av arbeidskontrakten om Morten Bye faktisk er fast ansatt i foretaket, eller om han leies inn etter behov for å bistå i konkrete prosjekter. Direktoratet finner på bakgrunn av dette at det ikke i tilstrekkelig grad er dokumentert at Bye faktisk er fast ansatt i foretaket.

Når det gjelder ansettelsesprosent, så må som sagt den faglige ledelsen ha en ansettelsesprosent som sikret at den ansatte i tilstrekkelig grad har tid til å ivareta kravene i plan- og bygningsloven. I dette ligger det at stillingen må være av en slik størrelse at vedkommende har tid til å både ta valg for aktuelle godkjenningssområder, i tillegg til å følge opp prosjektering og utførelse med tilhørende kvalitetssikring, samt ivareta rollen som kontrollerende der hvor foretaket erklærer ansvar som kontrollerende. Stillingen skal også kunne ivareta faglig ledelse for hele godkjenningssområdet.

Foretaket har som nevnt søkt om sentral godkjenning for totalt fem godkjenningssområder, både som ansvarlig søker, prosjekterende, utførende og kontrollerende. I søknaden har foretaket oppgitt at Bye er fagkonsulent på oppdrag med uavhengig kontroll, men også rollen som søker og prosjekterende. Som det fremgår av vurderingen av krav til utdanning nedenfor er Bye den eneste som oppfyller kravet til relevant utdanning på nødvendig nivå, slik at han gjennom sitt arbeidsforhold også skal kunne ivareta kravene for samtlige av godkjenningssområdene foretaket har søkt om. Med utgangspunkt i ansettelsesprosenten og opplysninger om årlig arbeidstid sett opp mot de arbeider godkjenningen potensielt gir grunnlag for å kunne ivareta vurderer direktoratet at en ansettelsesprosent på 5% med en årlig arbeidstid på 70-100 timer ikke innebærer at vedkommende har tilstrekkelig tid til å både ta beslutninger av betydning for oppfyllelse av myndighetskrav og oppfølging og kontroll av arbeidene for de påklagde godkjenningssområdene.

Direktoratet finner etter ovennevnte at kravet til fast ansatt faglig ledelse med nødvendig formell og reell innflytelse ikke er oppfylt.

Braathen skriver som nevnt i klagen at det fremstår som uklart hvor stor rolle en ansatt fagansvarlig må ha i foretaket, og at det kan være mulig for dem å vurdere endringer ut ifra

en klarere definisjon av dette. Til dette vil direktoratet bemerke at det vil bero på en konkret vurdering i hvert enkelt tilfelle om kravet er oppfylt, sett opp mot godkjenningsområdene foretaket søker om, foretakets størrelse, mengde og omfang i oppdrag og organisering for øvrig. Den ansattes rolle som fagansvarlig i foretaket må være så stor at vedkommende kan sikre at foretaket gjennomfører tiltak i henhold til gjeldende krav. Stillingsprosenten og graden av involvering må tilpasses foretakets størrelse, prosjektkompleksitet og omfanget av det ansvar som foretaket påtar seg i byggesaker. Dette betyr at fagansvarlig må ha en aktiv og ledende rolle, uansett om vedkommende er ansatt på heltid eller deltid, og det er derfor ikke et fasitsvar på hvor stor ansettelsesprosent man må ha for at kravet skal være oppfylt. Som det fremgår av vurderingen ovenfor finner ikke direktoratet at kravet er oppfylt i dette tilfellet.

Samlet vurdering av de påklagde godkjenningsområdene

Krav til utdanning

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonene, ansvarlig søker, ansvarlig prosjekterende og uavhengig kontrollerende i tiltaksklasse 1 er mesterbrev eller høyere fagskolegrad, med tilhørende fire års relevant praksis, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning.» Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen utførende i tiltaksklasse 1 er fag-/svennebrev eller tilsvarende, med tilhørende to års relevant praksis, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning. «Relevant utdanning for disse godkjenningsområdene vil for eksempel være innen tømmerfaget eller høyere fagskolegrad innen bygg.

Som følge av at kravet til fast ansettelse med nødvendig formell og reell innflytelse ikke er oppfylt, er det ikke nødvendig å gå detaljert igjennom kravene til utdanning og praksis for Morten Bye. Direktoratet bemerker likevel kort at foretaket har dokumentert at Bye har mesterbrev i tømmerfaget fra 1998, og at denne utdanningen både er relevant og oppfylder kravet til nødvendig utdanningsnivå for de påklagde godkjenningsområdene.

Foretaket har også dokumentert at Fredrik Braathen har fullført tverrfaglig eksamen i B002 videregående kurs I tømmer i 1998. Foretaket har imidlertid informert om at Braathen ikke har avlagt svenneprøve. Det er derfor ikke dokumentert at Fredrik Braathen oppfylder kravet til nødvendig utdanningsnivå for noen av de påklagde godkjenningsområdene, og heller ikke minimumskravet for sentral godkjenning som er fag-/svennebrev eller tilsvarende. Direktoratet bemerker også kort at av de påklagde godkjenningsområdene oppfylder svennebrev kun kravet til utdanningsnivå for godkjenningsområdet utførelse av tømmerarbeid og montering av trekonstruksjoner i tiltaksklasse 1.

Utdanningskravet er dermed ikke oppfylt for Fredrik Braathen.

Krav til praksis

Det er krav om at foretaket skal ha fast ansatt faglig ledelse med både relevant utdanning på rett nivå og relevant praksis over tid. De ordinære kravene til utdanning og praksis åpner ikke

for å la praksis kompensere for manglende utdanning eller motsatt. Kravene fremgår av SAK10 §§ 11-1 andre ledd, 11-3 og 11-5 med tilhørende veiledning.

Som følge av at kravet til utdanning ikke er oppfylt for Fredrik Braathen og kravet til fast ansettelse ikke er oppfylt for Morten Bye, er det ikke nødvendig å gå detaljert igjennom referanseprosjektene for å kunne avgjøre klagen. Direktoratet bemerker kort at foretaket har vist til referanseprosjekter som omhandler arbeider som omfattes av de påklagede godkjenningssområdene.

Når det gjelder foretakets anførsel om at Braathens lange praksis burde veie opp for manglende formell utdanning bemerkes det at direktoratet må forholde seg til de forskriftsfestede kravene til utdanning i SAK10 §§ 11-2 og 11-3, og at foretaket ved søknad om sentral godkjenning må dokumentere at dets faglige ledelse oppfyller krav til både utdanning og praksis som er tilpasset omsøkte godkjenningssområder. I dette ligger at utdanningen må være relevant for omsøkte godkjenningssområder, i tillegg til at den oppfyller kravet til nødvendig utdanningsnivå etter inndelingen i tiltaksklasser og funksjoner i henhold til tabellen i SAK10 § 11-3. Direktoratet har som nevnt ikke anledning til å la praksis veie opp for manglende relevant utdanning.

Forholdet mellom sentral godkjenning og erklæring av ansvarsrett

Direktoratet ønsker å opplyse om forskjellen mellom sentral godkjenning og erklæring av ansvarsrett i det enkelte tiltaket. Det følger av SAK10 §11- første ledd med tilhørende veiledning at foretaket ved erklæring av ansvarsrett skal bekrefte at det benyttes nødvendige og relevante faglige kvalifikasjoner ved gjennomføring av det aktuelle tiltaket. For ansvarsrett i byggesak er det ikke krav om at kompetansen som benyttes i tiltakene skal være fast ansatt i foretaket. Dette fordi foretakene skal ha mulighet til å tilpasse seg konjunktursvingninger og størrelsen på prosjekter. Foretaket kan da bruke innleid faglig ledelse. For sentral godkjenning derimot, kreves det som sagt at faglig ledelse er fast ansatt i foretaket.

Det er ikke krav om sentral godkjenning for å kunne erklære ansvarsrett i tiltak med krav til ansvarlige foretak. Dersom foretaket vurderer at kravene ivaretas ved å leie inn Morten Bye, og erklære ansvar i det enkelte tiltaket, vil dette være et forhold mellom foretaket selv og kommunen som bygningsmyndighet.

Direktoratet opplyser samtidig om at kommunen, etter søknad fra foretaket, kan godkjenne at krav til utdanning reduseres for ansvarlig søker, ansvarlig prosjekterende og ansvarlig utførende i tiltaksklasse 1 ved relevant praksis av lengre varighet, jf. SAK10 § 11-4 sjette ledd bokstav b. Direktoratet er som nevnt ikke tillagt den samme muligheten.

Konklusjon

På bakgrunn av begrunnelsen ovenfor finner direktoratet at Braathen Fredrik verken i søknaden eller i klagesaksomgangen har dokumentert at det har faglig ledelse som oppfyller

kravene til kvalifikasjoner og som har nødvendig formell og reell innflytelse til å få sentral godkjenning for følgende godkjenningsområder:

- Ansvarlig søker i tiltaksklasse 1
- Prosjektering av konstruksjonssikkerhet i tiltaksklasse 1
- Utførelse av tømrerarbeid og montering av trekonstruksjoner i tiltaksklasse 1
- Uavhengig kontroll av våtrom i tiltaksklasse 1
- Uavhengig kontroll av lufttetthet i tiltaksklasse 1

Direktoratet har etter dette kommet til at klagen ikke kan tas til følge.

Direktoratet opplyser om at foretaket kan sende inn ny søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett når det kan dokumenteres at kravene i kapittel 9, 10, 11 og 13 i forskrift om byggesak (byggesaksforskriften) av 26.03.2010 nr. 488 er oppfylt.

Oppsummering:

Direktoratet for byggkvalitet finner ikke å kunne ta klagen til følge for det påklagede godkjenningsområdet.»

Sak 24/24 Klage på vedtak om endring av sentral godkjenning fra RETURA IR AS (klagesaksnr. 2024/8700).

Klagenemnda viser til oversendelse av saken fra direktoratet. Klagenemnda kan prøve alle sider av saken, herunder ta hensyn til nye omstendigheter, jf. fvl. § 34.

Vedtak:

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. byggesaksforskriften § 13-10.

Klagenemnda er i det alt vesentlige og i resultatet enig med direktoratet. Det hitsettes fra direktoratets redegjørelse, vurdering og vedtak:

«Klagen gjelder

Klagen gjelder avslag på søknad om endring av sentral godkjenning for følgende godkjenningsområde:

- Prosjektering av miljøsanering i tiltaksklasse 3

I klage innsendt 10.09.2024 ble vedtak av 22.08.2024 påklaget av foretaket. Klagen er rettidig, jf. forvaltningsloven § 29.

Bakgrunn

Direktoratet for byggkvalitet mottok 10.06.2024 søknad om endring av sentral godkjenning for ansvarsrett.

I vedtak datert 22.08.2024 avslo direktoratet søknaden. Følgende godkjenningsområde ble ikke innvilget:

- Prosjektering av miljøsanering i tiltaksklasse 3

Avslaget ble begrunnet med at foretaket ikke hadde dokumentert faglig ledelse med relevant utdanning, jf. byggesaksforskriften (SAK10) §§ 11-3 og 11-5 med tilhørende veiledning. Det ble også kommentert at det ikke var dokumentert tilstrekkelig praksislengde, jf. SAK10 § 11-3.

Generelle opplysninger om foretaket

Retura IR AS fikk sentral godkjenning første gang 20.01.2015. Foretaket har i flere perioder hatt sentral godkjenning for prosjektering av miljøsanering i tiltaksklasse 1, og har sentral godkjenning for dette området frem til 16.10.2026.

Foretaket har ifølge Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret 18 inntektsmottakere og ligger i Levanger i Trøndelag. Espen Bredesen er daglig leder. Det er ikke dokumentert utdanning for ham. Faglig ledelse består av Thomas Haugen som er leder for miljø- og ombrukskartlegging, og Arve Staberg. For Haugen er det dokumentert mastergrad innen tekniske geofag med hovedprofil miljø- og hydrogeologi. For Staberg er det dokumentert fagbrev i gjenvinningsfaget.

Foretaket har sin virksomhet innen å drive renovasjonstjenester som innsamling, transport og behandling av avfall, herunder utvikle nye renovasjonstjenester. Selskapet skal kunne delta i andre selskap med lignende virksomhet og utnytte synergieffekter innen dette forretningsområdet. Foretaket er i Enhetsregisteret registrert med næringskodene 38.110 Innsamling av ikke-farlig avfall og 38.320 Sortering og bearbeiding av avfall for materialgjenvinning.

Saksgang

10.06.2024 Søknad

14.08.2024 Foreløpig svarbrev

19.08.2024 Tilsvar fra foretaket

22.08.2024 Vedtak om sentral godkjenning (Avslag)

10.09.2024 Klage på avslag arkivert hos direktoratet

Foretakets anførsler

Foretaket ved Thomas Haugen skriver at de ønsker å klage på vedtaket, da de mener at fagkombinasjonen og retningen til deres faglige leder er relevant og at kravet til praksislengde er oppfylt.

Når det gjelder relevans så skriver foretaket at faglig leder har en sivilingeniørgrad i tekniske geofag med fordypning innen miljø og hydrogeologi. Foretaket skriver videre at dette innebærer en grunnleggende ingeniørfaglig og teknisk bakgrunn i kombinasjon med miljøfag og bergmekaniske fag. Foretaket viser også til vedtaket der det er lagt inn eksempel på at mastergrad innen bygg vil være relevant utdanning for fagområdet. Foretaket mener at dersom man sammenligner læringsutbyttet fra sivilingeniørstudiet for bygg og miljøteknikk hos NTNU med tilsvarende for geofag, er det overveiende likheter, og etter deres vurdering ingen betydelige forskjeller som er relevant for miljøkartleggingsfagets utførelse. Foretaket skriver videre at den ingeniørfaglige delen av utdanningen til faglig leder har gitt kompetanse innen mekanikk, stabilitetsberegninger og byggeteknikk, blant annet gjennom fagene mekanikk, ingeniørgeologi, bergmekanikk og geoteknikk, anleggsteknikk og eksperter i team – smart bygging. Foretaket mener at faglig leder har en grunnleggende bygg- og konstruksjonsmessig kompetanse som vil kunne sammenlignes med den en får fra byggfag, samtidig som foretaket mener at bygningsteknisk kompetanse i miljøkartleggingsammenheng noe som opparbeides gjennom fagets utførelse.

Foretaket viser også til at miljøkartleggingsfaget først og fremst handler om å identifisere miljøgifter i bygg og konstruksjoner for å sikre riktig håndtering av helse- og miljøfarlige stoffer i bygningsmaterialer før og under riving. Foretaket mener derfor at en miljøfaglig bakgrunn dermed er likefullt så relevant som en ren byggeteknisk bakgrunn.

Foretaket mener på bakgrunn av dette at utdanningen til faglig leder er mer enn relevant for godkjenningssområdet.

Når det gjelder praksis så skriver foretaket at det i vedtaket er skrevet at foretaket ikke har dokumentert nødvendig praksislengde. Foretaket anerkjenner at dette ikke fremgår tydelig nok i søknadsdokumentene og at de derfor ønsker å redegjøre nærmere for hvorfor de mener kravet er oppfylt.

Foretaket skriver at faglig leder har totalt 8 års praksis etter endte studier (2016-2024), de to første årene som ingeniør på anlegg og teknisk laboratorium, og de siste seks årene som konsulent. Foretaket mener at erfaringen som konsulent er direkte relevant uten behov for nærmere redegjørelse. Når det gjelder erfaringen som kontrollingeniør på anlegg skriver foretaket at faglig leder har opparbeidet seg anleggsteknisk kompetanse og tunnelteknisk kompetanse, i tillegg til generell erfaring innen bygg- og anleggssektoren. Foretaket mener dette er direkte anvendbart, da erfaringen knyttet til kontroll av tunnelkonstruksjoner og -materialer samt andre anleggsrelaterte konstruksjoner vil være direkte relevant sett i sammenheng med miljøkartlegging av dette, eksempelvis i forbindelse med miljøkartlegging av tunneler eller andre fjellanlegg.

Når det gjelder laboratoriekompetansen så skriver foretaket at dette dreier seg om mekaniske og kjemiske tester av betong og tilslag, herunder blant annet styrketester av

betong i tillegg til analytisk arbeid, konsulentarbeid og rapportskrivning. Foretaket mener at dette ikke bare har bidratt til spisskompetanse innen betong, men også kjemisk og analytisk kompetanse, noe som er overførbart til tolkning og vurdering av analyser fra materialprøver i miljøkartleggingssammenheng. Videre skriver foretaket at laboratoriearbeid utover dette har bidratt til en strukturert og analytisk tilnærming til arbeidsoppgaver, noe som er en stor fordel når en skal gjennomføre en befaring for miljøkartlegging og i forbindelse med rapportskrivningen. En miljøkartlegging handler i stor grad om å forstå bygningens historikk med hensyn på når de ulike rehabiliterings- ombyggings- eller påbyggingstiltakene er gjennomført for å finne miljøgiftene som ble brukt i de ulike bygningsmaterialene i de ulike tidsepokene. Da må bygningen gjennomgås og brytes ned på en systematisk og strukturert måte.

Foretaket mener på bakgrunn av dette at erfaringen til faglig leder i sin helhet må anses som relevant opp mot godkjenningsområdet.

Videre skriver foretaket at miljøkartlegging av bygg er et erfaringsbasert fag, men at en viss grunnleggende kompetanse bør ligge til grunn. Foretaket skriver også at faget i dag praktiseres i stor grad av personell med miljøfaglig bakgrunn og ikke nødvendigvis med en byggteknisk utdanning. Foretaket mener at den byggtekniske kompetansen som er relevant i miljøkartleggingssammenheng opparbeides gjennom fagets utførelse ved å gjennomføre kartlegginger, ved inngrep i konstruksjoner, gjennom faglige diskusjoner eller på skrivebordet gjennom søk og informasjonsinnhenting.

Foretaket nevner også at miljøkartlegging typisk gjennomføres i en hovedvekt av eldre bygninger, da det ofte i denne typen bygg er snakk om rive- eller rehabiliteringstiltak. Ofte er dette eldre bygg, gjerne fra perioden før 1980, hvor en også gjerne finner de mest skadelige miljøgiftene og de mest kompliserte bygningene. Foretaket mener at en byggingeniør vil kunne være skolert for prosjektering av nybygg, men da også gjerne ha mindre kunnskap om eldre typer bygningsmasser og konstruksjoner, byggeskikk og miljøgifter.

Foretaket mener at den grunnleggende sivilingeniørutdanningen til faglig leder med fag som omhandler stabilitetsberegninger og konstruksjonsteknikk mm. har gitt en tilstrekkelig byggteknisk kompetanse som en kan forvente ligger til grunn gjennom et utdanningsforløp i denne sammenheng. I tillegg mener de at den miljøfaglige bakgrunnen må ses på som like relevant som den byggtekniske.

Avslutningsvis skriver foretaket at de mener at saken deres er behandlet feil og ber om en ny vurdering i lys av denne redegjørelsen, og ber om at vedtaket blir omgjort, og at søknaden blir godkjent

Det henvises for øvrig til klagen.

Vurdering

Direktoratet har vurdert klagen og funnet at den ikke kan føre frem hva gjelder sentral godkjenning for godkjenningsområdet prosjektering av miljøsanering i tiltaksklasse 3.

I henhold til SAK10 § 11-1 andre ledd og tilhørende veiledning skal foretaket ved søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett dokumentere at faglig ledelse er fast ansatt i foretaket og oppfyller krav til relevant utdanning og praksis som er tilpasset godkjenningsområdene det søker sentral godkjenning for. Relevant utdanning og praksis for et godkjenningsområde skal som utgangspunkt være knyttet til samme person.

Prosjektering av miljøsanering i tiltaksklasse 3

Krav til utdanning

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen prosjekterende tiltaksklasse 3 er mastergrad eller tilsvarende, med tilhørende 8 års relevant praksis, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning. Relevant utdanning for dette godkjenningsområdet vil for eksempel være mastergrad innen bygg.

Foretaket har dokumentert at Thomas Haugen, som er leder for miljø- og ombrukskartlegging, har mastergrad innen tekniske geofag med hovedprofil miljø- og hydrogeologi fra 2016. Mastergrad oppfyller følgelig krav til utdanningsnivå for funksjonen prosjekterende i tiltaksklasse 3. I tillegg til å være på nødvendig nivå, må utdanningen også være tilstrekkelig relevant for godkjenningsområdet det søkes om. Spørsmålet blir derfor om den dokumenterte utdanningen er tilstrekkelig relevant for prosjektering av miljøsanering.

Kravet til relevans understreker at utdanningen må gi teoretisk kompetanse innen det fagområdet foretaket søker sentral godkjenning for. Det vises i denne sammenheng til en uttalelse fra Kommunal- og distriktsdepartementet av 22.01.2018, hvor departementet gir en tolkningsuttalelse vedrørende forståelsen av SAK10 § 11-2 om utdanningsnivåer. I tolkningsuttalelsen uttaler også departementet følgende om kravet til relevant utdanning gitt i SAK10 § 11-3:

«Det fremgår således direkte av forskriftens ordlyd at det er et grunnleggende vilkår at både utdanning og praksis må være relevant for området det søkes om. Kravet om at utdanningen må være relevant er ment å understreke at foretaket, i tillegg til praksis, må ha nødvendig teoretisk kompetanse innenfor sitt fagområde (eks. arkitektur, konstruksjonsteknikk, murarbeid mv.).»

Ved vurderingen av om utdanningen anses som relevant vil fagretning og fagkombinasjon være sentralt, jf. SAK10 § 11-3 med tilhørende veiledning. Et av momentene i vurderingen vil være om utdanningens innhold og fagretning gjenspeiler det påklagde godkjenningsområdets innhold og arbeidsoppgaver.

Fagområdet omfatter kartlegging av farlig avfall ved riving, rehabilitering eller vesentlig ombygging av eksisterende byggverk, og på basis av det utarbeide avfallsplan og miljøsaneringsbeskrivelse.

Tiltaksklassen for godkjenningssområdet vil være avhengig av vanskelighetsgraden av selve kartleggingen av farlig avfall og mengden av rivingsmaterialer byggetiltaket vil generere. Prosjektering av miljøsanering i tiltaksklasse 3 omfatter eksempelvis prosjektering/kartlegging av rivemasser i bygning med BRA over 2 000 m² og anlegg eller konstruksjoner av tilsvarende størrelse, jf. SAK10 § 13-5 andre ledd bokstav p og tilhørende veiledning.

For at en utdanning skal anses relevant for prosjektering av miljøsanering er det følgelig avgjørende at utdanningen innehar relevante fag for utforming og oppbygning av konstruksjoner, bygninger og anlegg, håndtering av materialer samt miljøsanering, kartlegging og håndtering av farlig avfall. Fag knyttet til bygg- og anleggsteknikk vil kunne være relevante.

Mastergraden til Haugen er som nevnt rettet mot tekniske geofag, med hovedprofil innen miljø – og hydrogeologi. Det fremgår av utdanningens fagplan at Haugen har hatt opplæring i fag som *geologi, fysikk, Norges geologi og georessurser, kjemi, mekanikk, statistikk, fluidmekanikk, fysikk og geofysikk, geomekanikk og strømnings i porøse medier, mineralogi, ingeniørgeologi, geografiske informasjonssystemer for mineralressursforvaltning, mineral-, ingeniør- og miljøgeofysikk, strukturgeologi, hydrogeologi, bergmekanikk og geoteknikk, anleggsteknikk, spredning av forurensing, hydrologi, ingeniørgeologi – berg og ingeniørgeologi – løsmasser*, i tillegg til fordypningsprosjekt i *miljø- og hydrogeologi* og fordypningsemne i *ingeniørgeologi*.

Direktoratet finner at utdanningen til Haugen gir et godt grunnlag med tanke på forurensing og miljø, og at utdanningen eksempelvis vil kunne ivareta sanering av forurensende masser, kan ikke direktoratet se at utdanningen gir en tilstrekkelig faglig bredde og dybde innen bygg- og/eller anleggsgag med tanke på utforming og oppbygning av bygninger og anlegg samt håndtering av materialer til at den kan anses som tilstrekkelig relevant og dekkende sett opp mot det påklagde godkjenningssområdets faglige innhold. Direktoratet bemerker at sivilingeniørgrad innen bygg eller anlegg retter seg mot byggeprosesser, innvendig og utvendig utforming av bygninger og anlegg, ombygging og vedlikehold av bygninger og anlegg, materiallære og materialbruk samt en rekke andre fag som gir en helhetlig kunnskap og forståelse for å ivareta ansvaret for fagområdet. Som nevnt kan ikke direktoratet se at den dokumenterte utdanningen gir et godt nok teoretisk grunnlag til å ivareta dette ansvaret.

Når det gjelder foretakets anførsel om at den byggtekniske kompetansen som er relevant i miljøkartleggingssammenheng opparbeides gjennom fagets utførelse, viser direktoratet til uttalelsen fra Kommunal- og distriktsdepartementet nevnt over, og at det er et

grunnleggende vilkår om at både utdanning og praksis må være relevant for området det søkes om. Regelverket gir ikke rom for å foreta realkompetansevurderinger.

Utdanningskravet er dermed ikke oppfylt for Haugen.

Direktoratet bemerker også kort at foretaket i tidligere søknader har dokumentert flere ansatte med fagbrev. Fagbrev oppfylder følgelig ikke kravet til utdanningsnivå for funksjonen prosjekterende i tiltaksklasse 3.

Krav til praksis

Det er krav om at dere skal ha faglig ledelse med både relevant utdanning på rett nivå og relevant praksis over tid. De ordinære kravene til utdanning og praksis åpner ikke for å la praksis kompensere for manglende utdanning eller motsatt. Kravene fremgår av SAK10 §§ 11-1 andre ledd, 11-3 og 11-5 med tilhørende veiledning.

For funksjonen prosjekterende i tiltaksklasse 3 er det krav om minimum 8 års relevant praksis. For at praksis skal anses relevant må det dreie seg om erfaring fra tilsvarende funksjon og oppgaver som det søkes sentral godkjenning for. Praksisen må også være i samme tiltaksklasse. Foretakets eller faglig leders rolle vil også bli vektlagt i vurderingen av om praksis er relevant. Når det gjelder dokumentasjon av erfaring skal relevant praksis dokumenteres med referanseprosjekter, tidligere ansvarsretter eller lignende.

Praksis må også bygge på utdanningen som kreves – både utdanningsnivå og utdanningsretning, jf. SAK10 § 11-3 med tilhørende veiledning. Ettersom det ikke er dokumentert tilstrekkelig relevant utdanning, vil heller ikke tilhørende praksis anses relevant i dette tilfellet.

Som følge av at kravet til utdanning ikke er oppfylt, er det derfor ikke nødvendig å gå detaljert igjennom referanseprosjektene for å kunne avgjøre klagen. Direktoratet bemerker kort at foretaket har vist til referanseprosjekter i perioden 2018-2024 som omhandler arbeider som omfattes av det påklagede godkjenningområdet. Dette tilsvarer isolert sett syv års praksis som ikke oppfyller kravet til praksislengde på minst 8 år.

Foretaket har i klagesaksomgangen redegjort for Haugens erfaring som kontrollingeniør og laboratoriumingeniør fra 2016-2018. Direktoratet finner ikke at det er dokumentert konkret praksis eller konkrete prosjekter som viser relevant praksis med prosjektering av miljøsanering i tiltaksklasse 3 i denne perioden.

Kravet til praksis er dermed ikke oppfylt.

Forholdet mellom sentral godkjenning og erklæring av ansvarsrett

Direktoratet ønsker å opplyse om forskjellen mellom sentral godkjenning og erklæring av ansvarsrett i det enkelte tiltaket. Ved erklæring av ansvarsrett kan foretaket erklære ansvar

for et mindre avgrenset fagområde, mens det ved søknad om sentral godkjenning må dokumenteres utdanning og praksis som dekker bredden av arbeidsoppgavene som godkjenningsområdene omfatter. For tilfeller hvor foretak ikke kan dokumentere tilstrekkelig bred utdanning eller praksis med godkjenningsområdene, vil ikke kravet til utdanning eller praksis være oppfylt for å få innvilget sentral godkjenning. Foretak er da henvist til å erklære ansvarsrett i konkrete tiltak for mindre avgrensede fagområder.

Som beskrevet i avsnittene ovenfor, så utdanningen til Haugen funnet å ikke være tilstrekkelig relevant og dekkende for av det påklagde godkjenningsområdet. Det er ikke krav om sentral godkjenning for å kunne erklære ansvarsrett i tiltak med krav til ansvarlige foretak. Dersom foretaket vurderer sin utdanning og praksis som dekkende for å kunne erklære ansvar for et noe mer avgrenset ansvarsområde enn det påklagede godkjenningsområdet, vil dette være et forhold mellom foretaket selv og kommunen som bygningsmyndighet.

Konklusjon

På bakgrunn av begrunnelsen ovenfor finner direktoratet at Retura IR AS verken i søknaden eller i klagesaksomgangen har dokumentert at det har tilstrekkelige kvalifikasjoner til å få sentral godkjenning for godkjenningsområdene prosjektering av miljøsanering i tiltaksklasse 3.

Direktoratet har etter dette kommet til at klagen ikke kan tas til følge.

Direktoratet opplyser om at foretaket kan sende inn ny søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett når det kan dokumenteres at kravene i kapittel 9, 10, 11 og 13 i forskrift om byggesak (byggesaksforskriften) av 26.03.2010 nr. 488 er oppfylt.

Oppsummering:

Direktoratet for byggkvalitet finner ikke å kunne ta klagen til følge for det påklagede godkjenningsområdet.»

Sak 25/24 Klage på vedtak om sentral godkjenning fra SOLHEIM OG LARSEN KLIMA AS (klagesaksnr. 2024/9211).

Klagenemnda viser til oversendelse av saken fra direktoratet. Klagenemnda kan prøve alle sider av saken, herunder ta hensyn til nye omstendigheter, jf. fvl. § 34.

Vedtak:

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. byggesaksforskriften § 13-10.

Klagenemnda er i det alt vesentlige og i resultatet enig med direktoratet. Det hitsettes fra direktoratets redegjørelse, vurdering og vedtak:

«Klagen gjelder

Klagen gjelder avslag på søknad om sentral godkjenning for følgende godkjenningsområder:

- Prosjektering av varme- og kuldeinstallasjoner i tiltaksklasse 3
- Prosjektering av ventilasjon- og klimainstallasjoner i tiltaksklasse 3

I klage innsendt 24.09.2024 ble vedtak av 12.09.2024 påklaget av foretaket. Klagen er rettidig, jf. forvaltningsloven § 29.

Bakgrunn

Direktoratet for byggkvalitet mottok 28.05.2024 søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett.

I vedtak datert 12.09.2024 avslo direktoratet delvis søknaden. Følgende godkjenningsområder ble innvilget:

- Prosjektering av varme- og kuldeinstallasjoner i tiltaksklasse 2
- Prosjektering av ventilasjon- og klimainstallasjoner i tiltaksklasse 2
- Utførelse av varme- og kuldeinstallasjoner i tiltaksklasse 3
- Utførelse av ventilasjon- og klimainstallasjoner i tiltaksklasse 3

Følgende godkjenningsområder ble ikke innvilget:

- Prosjektering av varme- og kuldeinstallasjoner i tiltaksklasse 3
- Prosjektering av ventilasjon- og klimainstallasjoner i tiltaksklasse 3

Avslaget ble begrunnet med at foretaket ikke hadde dokumentert nødvendig utdanningsnivå, jf. byggesaksforskriften (SAK10) §§ 11-2 og 11-3. Foretaket hadde dermed ikke dokumentert at det hadde kvalifikasjoner som var tilpasset godkjenningsområdene det var søkt om i tiltaksklasse 3, jf. SAK10 § 11-1 andre ledd. Direktoratet fant imidlertid grunnlag for å innvilge godkjenningsområdene i tiltaksklasse 2.

Generelle opplysninger om foretaket

Solheim og Larsen Klima AS fikk sentral godkjenning første gang 20.05.2014. I perioden 04.01.2021 – 04.01.2024 hadde foretaket sentral godkjenning for følgende godkjenningsområder:

- Prosjektering av varme- og kuldeinstallasjoner i tiltaksklasse 2
- Prosjektering av ventilasjon- og klimainstallasjoner i tiltaksklasse 2
- Utførelse av varme- og kuldeinstallasjoner i tiltaksklasse 3
- Utførelse av ventilasjon- og klimainstallasjoner i tiltaksklasse 3

Foretaket har ikke hatt sentral godkjenning for de påklagde godkjenningsområdene tidligere.

Foretaket har ifølge Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret 48 inntektsmottakere og ligger i Nordre Follo. Frode Valle er daglig leder. Det er ikke dokumentert utdanning for ham. I søknadsomgangen viste foretaket til faglig leder Roy Anstensen med ingeniørutdanning innen maskin, studieretning VVS-teknikk fra 1998. I klagesaksomgangen har foretaket også vist til faglig leder Raimond Hesler med svennebrev i ventilasjon- og blikkenslagerfaget fra 2016, bachelorgrad i energi og miljø fra 2015 og mastergrad i energi og miljø fra 2017.

Foretaket har sin virksomhet innen utførelse av ventilasjons- og automatikktjenester og installasjoner samt det som naturlig står i forbindelse med dette. Foretaket er i Enhetsregisteret registrert med næringskoden 43.223 Ventilasjonsarbeid.

Saksgang

28.05.2024 Søknad

27.06.2024 Foreløpig svarbrev

27.06.2024 Mottatt tilleggsinformasjon

27.06.2024 Foreløpig svarbrev

29.07.2024 Foreløpig svarbrev

08.08.2024 Mottatt tilleggsinformasjon

08.08.2024 Foreløpig svarbrev

06.09.2024 Foreløpig svarbrev

11.09.2024 Mottatt tilleggsinformasjon

12.09.2024 Vedtak om sentral godkjenning (Delvis avslag)

24.09.2024 Klage på avslag arkivert hos direktoratet

09.10.2024 Brev om innhenting av ytterligere opplysninger i klagesak

23.10.2024 Tilsvare fra foretaket

Foretakets anførsler

Foretaket skriver i klagen at de ønsker å klage på vedtaket. Bakgrunnen for dette er at foretaket mener deres faglige leder, Raimond Hesler, oppfyller kravene til utdanning og praksis for områdene. Foretaket viser til at Hesler har både bachelorgrad og mastergrad innen energi og miljø, i tillegg til at han har totalt 9 år og 9 måneder relevant arbeidserfaring, som inkluderer både prosjekterende og utførende arbeider innen ventilasjon- og klimainstallasjoner.

Foretaket ber derfor om at direktoratet vurderer søknaden på nytt, med hensyn til den dokumenterte praksisen og kompetansen som Hesler besitter.

Det henvises for øvrig til klagen.

Vurdering

Direktoratet har vurdert klagen og funnet at den ikke kan føre frem hva gjelder sentral godkjenning for godkjenningsområdene prosjektering av ventilasjon- og klimainstallasjoner i tiltaksklasse 3 og prosjektering av varme- og kuldeinstallasjoner i tiltaksklasse 3.

I henhold til SAK10 § 11-1 andre ledd og tilhørende veiledning skal foretaket ved søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett dokumentere at faglig ledelse er fast ansatt i foretaket og oppfyller krav til relevant utdanning og praksis som er tilpasset godkjenningsområdene det søker sentral godkjenning for. Relevant utdanning og praksis for et godkjenningsområde skal som utgangspunkt være knyttet til samme person.

Samlet vurdering av godkjenningsområdene prosjektering av ventilasjon- og klimainstallasjoner i tiltaksklasse 3 og prosjektering av varme- og kuldeinstallasjoner i tiltaksklasse 3

Krav til utdanning

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen ansvarlig prosjekterende i tiltaksklasse 3 er mastergrad, med tilhørende 8 års relevant praksis, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning. Relevant utdanning for dette godkjenningsområdet vil for eksempel være mastergrad innen VVS eller KEM.

I søknadsomgangen viste foretaket som nevnt til faglig leder Roy Anstensen med ingeniøruddanning innen maskin, studieretning VVS-teknikk fra 1998. Denne utdanningen er relevant, men oppfyller ikke kravet til nødvendig utdanningsnivå for de påklagde godkjenningsområdene.

Kravet til utdanning er derfor ikke oppfylt for Anstensen.

I klagesaksomgangen har foretaket også vist til faglig leder Raimond Hesler med svennebrev i ventilasjon- og blikkenslagerfaget fra 2016, bachelorgrad i energi og miljø fra 2015 og mastergrad i energi og miljø fra 2017.

Mastergrad innen energi og miljø er relevant og oppfyller kravet til nødvendig utdanningsnivå for de påklagde godkjenningsområdene.

Utdanningskravet er dermed oppfylt for Raimond Hesler.

Krav til praksis

Som nevnt tidligere skal foretakets faglige ledelse oppfylle krav til relevant utdanning og praksis etter inndelingen i tiltaksklasser og funksjoner i tabellen som fremgår av SAK10 §11-3 første ledd. Kravet til praksis gjelder etter endt utdanning, og relevant utdanning og praksis for et godkjenningsområde skal som utgangspunkt være knyttet til samme person. Ettersom utdanningskravet er oppfylt for Raimond Hesler, er det praksis tilknyttet han som vil være relevant å vurdere. Som nevnt er det dokumentert relevant mastergrad for Hesler for og det

må derfor dokumenteres tilhørende 8 års relevant praksis for å oppfylle kravet til praksislengde.

Det fremgår av innsendt dokumentasjon på fast ansettelse at Hesler ble ansatt i foretaket 01.05.2022, som vil si at referanseprosjekter oppført som foretakets praksis fra før denne datoen ikke kan knyttes til Hesler, da den ble utført før han var ansatt i foretaket.

Som nevnt tidligere gjelder kravet til praksis som hovedregel etter endt utdanning, jf. SAK10 § 11-3 første ledd, men når foretakets faglige ledelse har videreutdannet seg, kan direktoratet ved søknad om sentral godkjenning, også legge vekt på praksis opparbeidet før endt videreutdanning. Hvert år med relevant praksis før utdanningen er avsluttet godskrives med ½ år, jf. SAK10 § 11-3 andre ledd. Direktoratet vurderer at en videreutdanning må være en formell utdanning som bygger videre på en formell, relevant utdanning i bunn. Foretaket har som nevnt dokumentert at Hesler har bachelorgrad i energi og miljø fra 2015, svennebrev i ventilasjon- og blikkenslagerfaget fra 2016 og mastergrad i energi og miljø fra 2017. Mastergraden er i dette tilfellet og regne som videreutdanning, og det er derfor anledning til å vektlegge eventuell praksis for Hesler fra før fullført mastergrad i 2017. Det presiseres at praksis i denne perioden godskrives med ½ år for hvert hele år.

Godkjenningssområdenes faglige innhold fremgår av SAK10 § 13-5 andre ledd bokstav i og k med tilhørende veiledninger.

I vurderingen av praksis tas det utgangspunkt i beskrivelsene av praksisen som er sendt inn. Ut ifra beskrivelsene vurderes det om praksisen er tilstrekkelig relevant, oppdatert og dekkende, og som nevnt, om kravet til praksislengde er oppfylt. For at praksis skal anses relevant må det dreie seg om erfaring fra tilsvarende funksjon og oppgaver som det søkes sentral godkjenning for, jf. SAK10 § 11-3 første ledd med tilhørende veiledning. Praksisen må også være fra samme eller høyere tiltaksklasse, basert på vanskelighetsgraden, kompleksiteten og konsekvensen eventuelle feil kan få for helse, miljø og sikkerhet i tiltaket.

Prosjektering av varme- og kuldeinstallasjoner omfatter prosjektering av vannbårne varme- og kuldeinstallasjoner som innebærer å plassere og spesifisere produkter som inngår i installasjonen samt sikre at produktene har produktdokumentasjon. Fagområdet omfatter også tilkobling av varme- og kjølebatterier til ventilasjonsaggregater og tilkobling av sekundærsiden til varmeveksler for fjernvarme. Dimensjonering og kravspesifikasjon til brannsikring for gjennomføringer i vegger og brannskiller i tillegg til utarbeidelse av nødvendig dokumentasjon som grunnlag for forvaltning, drift og vedlikehold inngår også. Prosjektering av varme- og kuldeinstallasjoner i tiltaksklasse 3 omfatter prosjektering av nye eller vesentlige endringer av installasjoner med stor kompleksitet. Installasjoner i byggverk med flere enn 4 etasjer kan være eksempler på arbeider i denne tiltaksklassen. Godkjenningssområdet omfatter varme- og kuldeinstallasjoner med effekt over 150 kilowattimer. Andre eksempler på tiltak i denne klassen kan være installasjoner i høye boligblokker, kontor- og skolebygg, store forsamlingslokaler, hoteller og kjøpesentre. Andre

eksempler kan være sykehus, haller og store industribygg med mange ansatte, jf. SAK10 § 13-5 andre ledd bokstav i med tilhørende veiledning.

Prosjektering av ventilasjon- og klimainstallasjoner omfatter prosjektering av installasjoner med varme-, kjøle- og gjenvinningsfunksjoner. Dette omfatter blant annet dimensjonering av ventilasjonsaggregater, produkter og komponenter samt fastlegging av luftmengder og dimensjoner på kanaler. Dimensjonering og kravspesifikasjon til brannsikring for gjennomføringer i vegger og brannskiller inngår også i oppgaven i tillegg til utarbeidelse av nødvendig dokumentasjon for utførelse og som grunnlag for forvaltning, drift og vedlikehold. Prosjektering av ventilasjon- og klimainstallasjoner i tiltaksklasse 3 omfatter prosjektering av installasjoner for luftmengde over 25 000 kubikk per time. Større anlegg med sentralstyring og prosjektering av røykventilasjon i bygninger i brannklasse 3 og 4 er også eksempler på arbeider i denne tiltaksklassen. Andre eksempler på tiltak i tiltaksklasse 3 kan være store installasjoner i større boligbygg med felles installasjon for mange boenheter, store bygninger for publikum og arbeidsbygninger, store hoteller og sykehus, store lager-, idretts- og industribygg og andre byggverk med tilsvarende kompleksitet, jf. SAK10 § 13-5 andre ledd bokstav k med tilhørende veiledning.

Foretaket har i søknaden vist til ett referanseprosjekt med oppgitt ferdigattest fra 2024 som kan knyttes til Hesler. Dette prosjektet omfattet prosjektering av varme- og kuldeinstallasjoner og ventilasjon- og klimainstallasjoner i forbindelse med oppføring av boligblokker over 5 etasjer. Direktoratet finner at dette prosjektet er relevant for begge av de påklagde godkjenningssområdene i tiltaksklasse 3.

Foretaket informerte i klagesaksomgangen at Hesler også hadde relevant arbeidserfaring fra før han ble ansatt i Solheim og Larsen Inneklime AS, men viste ikke til konkrete prosjekter som kunne vurderes opp mot de påklagde godkjenningssområdene. Direktoratet ba derfor i brev datert 09.10.2024 blant annet om flere referanseprosjekter tilhørende Hesler som dokumenterer nødvendig praksis.

Foretaket besvarte henvendelsen 23.10.2024, og har vist til 5 referanseprosjekter tilhørende Heler i perioden 2015-2021.

Det er blant annet vist til tre prosjekter fra henholdsvis 2015, 2016 og 2017 som dreide seg om prosjektering, produksjon, levering og montering av diverse beslagarbeider i forbindelse med omlegging av tak på ulike adresser i Oslo. Dette omfattet gesimsbeslag, veggplater, terskelbeslag, veggbeslag, forkantbeslag, samt demontering og remontering av hengeskivebeslag. Direktoratet finner ikke at det er beskrevet relevante arbeider innen prosjektering av ventilasjon-, klima-, varme- eller kuldeinstallasjoner i disse prosjektene.

Det er også vist til et prosjekt med oppgitt varighet fra 2018-2021. I dette prosjektet var Hesler prosjektleder og rammeavtalansvarlig for leveranse av ventilasjons- og kjølearbeider til Kongsvinger sykehus. Dette omfattet prosjektledelse vedrørende utskifting av ventilasjons-

og kjøleutstyr, vedlikehold av eksisterende ventilasjons- og kjøleutstyr samt oppfølging av utførelseservice. Direktoratet finner ikke at det er beskrevet relevante arbeider innen prosjektering i dette prosjektet, ut ifra nåværende beskrivelse av arbeidsoppgaver og rolle.

Det er videre vist til et prosjekt med oppgitt ferdigattest fra 2021 der Hesler hadde rollen som utførende i forbindelse med ventilasjonsentreprise på Oslo Lufthavn Gardermoen. Dette innebar aggregater og tilluftssystem for ventilering av fly tilkoblet fastpunkter. Direktoratet finner ikke at det er beskrevet relevante arbeider innen prosjektering i dette prosjektet, ut ifra nåværende beskrivelse av arbeidsoppgaver og rolle.

Direktoratet finner på bakgrunn av ovennevnte at det kun er dokumentert ett relevant referanseprosjekt for de påklagde godkjenningssområdene som kan knyttes til Hesler fra 2024. Resterende prosjekter tilhørende Hesler beskriver ikke relevante arbeider for områdene. Det er derfor ikke dokumentert at kravet til praksislengde på minste 8 år er oppfylt for Hesler.

Direktoratet bemerker også kort at det er vist til referanseprosjekter oppført som foretakets praksis fra før Hesler ble ansatt som omhandler arbeider som omfattes av de påklagde godkjenningssområdene. Ettersom det ikke er dokumentert nødvendig utdanning for andre i den faglige ledelsen, vil praksisen det er vist til ikke bygge på nødvendig utdanningsnivå, og da vil heller ikke tilhørende praksis anses relevant i dette tilfellet. Praksis kan i utgangspunktet ikke veie opp for manglende utdanning.

Konklusjon

På bakgrunn av begrunnelsen ovenfor finner direktoratet at Solheim og Larsen Inneklima AS verken i søknaden eller i klagesaksomgangen har dokumentert at det har tilstrekkelige kvalifikasjoner til å få sentral godkjenning for godkjenningssområdene prosjektering av varme- og kuldeinstallasjoner i tiltaksklasse 3 og prosjektering av ventilasjon- og klimainstallasjoner i tiltaksklasse 3.

Direktoratet har etter dette kommet til at klagen ikke kan tas til følge.

Direktoratet opplyser om at foretaket kan sende inn ny søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett når det kan dokumenteres at kravene i kapittel 9, 10, 11 og 13 i forskrift om byggesak (byggesaksforskriften) av 26.03.2010 nr. 488 er oppfylt.

Oppsummering:

Direktoratet for byggkvalitet finner ikke å kunne ta klagen til følge for de påklagede godkjenningssområdene.»

**Sak 26/24 Klage på vedtak om sentral godkjenning fra
HEB ENTREPRENØR AS (klagesaksnr. 2024/9774).**

Klagenemnda viser til oversendelse av saken fra direktoratet. Klagenemnda kan prøve alle sider av saken, herunder ta hensyn til nye omstendigheter, jf. fvl. § 34.

Vedtak:

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. byggesaksforskriften § 13-10.

Klagenemnda er i det alt vesentlige og i resultatet enig med direktoratet. Det hitsettes fra direktoratets redegjørelse, vurdering og vedtak:

«Klagen gjelder

Klagen gjelder avslag på søknad om sentral godkjenning for følgende godkjenningsområder:

- Utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 2
- Utførelse av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 2

I klage innsendt 09.10.2024 ble vedtak av 24.09.2024 påklaget av foretaket. Klagen er rettidig, jf. forvaltningsloven § 29.

Bakgrunn

Direktoratet for byggkvalitet mottok 25.07.2024 søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett.

I vedtak datert 24.09.2024 avsto direktoratet delvis søknaden. Følgende godkjenningsområder ble innvilget:

- Utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 1
- Utførelse av landskapsutforming i tiltaksklasse 1
- Utførelse av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 1
- Utførelse av plasstøpte betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 1
- Utførelse av riving og miljøsanering i tiltaksklasse 1

Følgende godkjenningsområder ble ikke innvilget:

- Utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 2
- Utførelse av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 2

Avslaget ble begrunnet med at foretaket ikke hadde dokumentert faglig ledelse med relevant utdanning på nødvendig utdanningsnivå, jf. byggesaksforskriften (SAK10) §§ 11-2, 11-3 og 11-5 med tilhørende veiledninger. Foretaket hadde dermed ikke dokumentert at det hadde

kvalifikasjoner som var tilpasset godkjenningsområdene det var søkt om i tiltaksklasse 2, jf. SAK10 § 11-1 andre ledd. Direktoratet fant imidlertid grunnlag for å innvilge godkjenningsområdene i tiltaksklasse 1.

Generelle opplysninger om foretaket

Heb Entreprenør AS har ikke hatt sentral godkjenning tidligere. Foretaket har ifølge Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret 1-4 inntektsmottakere og ligger i Horten kommune i Vestfold. Hans-Erik Becker er daglig leder. Han har bachelorgrad i elkraft fra 2004. Det er også dokumentert utdanning for tre andre ansatte i foretaket, Theo Krane Nguyen, Simen Skrimstad Endresplass og Emil Eindride Edvang. For Nguyen og Endresplass er det dokumentert fagbrev i anleggsmaskinførerfaget fra henholdsvis 2022 og 2020. For Edvang er det dokumentert fagbrev i vei- og anleggsfaget fra 2022.

Foretaket driver anleggsvirksomhet, prosjektadministrasjon samt annen virksomhet som har naturlig forbindelse med slik virksomhet. Foretaket er i Enhetsregisteret registrert med næringskoden 68.209 Utleie av egen eller leid fast eiendom ellers.

Saksgang

25.07.2024 Søknad

07.09.2024 Foreløpig svarbrev

18.09.2024 Tilsvarende fra foretaket

24.09.2024 Vedtak om sentral godkjenning (Delvis avslag)

09.10.2024 Klage på avslag arkivert hos direktoratet

Foretakets anførsler

Foretaket skriver at de mener vurderingen av Hans-Erik Beckers utdanning og dens relevans ikke er riktig, og at det synes som om vurderingen av utdannelsens relevans bygger på uriktig forståelse. Samtidig mener foretaket at det ikke er hensyntatt utfyllende informasjon sendt etter midlertidig svarbrev.

Videre skriver foretaket at det i vedtaket er vist til at Hans-Eriks utdanning er fra elektrolinje, og at dette ikke er korrekt forstått da hans bachelorgrad er innenfor elkraft. Foretaket henviser til at Elkraft gjelder kabler i bakke, grunnarbeider, vei og vannarbeider, og at en bachelorgrad innen elkraft derfor er enda mer relevant for søknadsområdene enn en bachelorgrad innen bygg. Videre skriver foretaket at bachelorgradene innen elkraft og bygg innehar mange av de samme fellesfagene.

Avslutningsvis så skriver foretaket at utdanningen i tidligere søknader om sentral godkjenning har blitt godkjent som relevant, og at de ikke kan se at det er gjort endringer i praksis eller regelverket som skulle tilsa at denne nå ikke anses som relevant. Foretaket har også vedlagt et dokument der det er henvist til at bachelorgrad innen elkraft og bygg har like eller tilsvarende fag.

Det henvises for øvrig til klagen.

Foretaket har også vist til tilleggsinformasjonen som ble gitt i søknaden. Denne er vedlagt klagesaken i vedlegg 3.

Vurdering

Direktoratet har vurdert klagen og funnet at den ikke kan føre frem hva gjelder sentral godkjenning for godkjenningsområdene utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 2 og utførelse av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 2.

I henhold til SAK10 § 11-1 andre ledd og tilhørende veiledning skal foretaket ved søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett dokumentere at faglig ledelse er fast ansatt i foretaket og oppfyller krav til relevant utdanning og praksis som er tilpasset godkjenningsområdene det søker sentral godkjenning for. Relevant utdanning og praksis for et godkjenningsområde skal som utgangspunkt være knyttet til samme person.

Samlet vurdering av utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 2 og utførelse av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 2

Krav til utdanning

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen ansvarlig utførende i tiltaksklasse 2 er mesterbrev, med tilhørende 3 års relevant praksis, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning. Relevant utdanning for dette godkjenningsområdet vil for eksempel være høyere fagskolegrad eller bachelorgrad innen anlegg.

Det er som nevnt dokumentert flere ansatte i foretaket med fagbrev, herunder Theo Krane Nguyen, Simen Skrimstad Endresplass og Emil Eindride Edvang. For Nguyen og Endresplass er det dokumentert fagbrev i anleggsmaskinførerfaget fra henholdsvis 2022 og 2020. For Edvang er det dokumentert fagbrev i vei- og anleggsfaget fra 2022.

Disse fagbrevene er relevante for de påklagde godkjenningsområdene, men oppfyller ikke kravet til nødvendig utdanningsnivå for de påklagde godkjenningsområdene i tiltaksklasse 2.

For daglig leder Hans-Erik Becker er det som nevnt dokumentert bachelorgrad elektrolinje, studieretning elkraft fra 2004.

Bachelorgrad oppfyller følgelig krav til utdanningsnivå for funksjonen utførende i tiltaksklasse 2. I tillegg til å være på nødvendig nivå, må utdanningen også være tilstrekkelig relevant for godkjenningsområdet det søkes om. Spørsmålet blir derfor om den dokumenterte utdanningen er tilstrekkelig relevant for utførelse av veg- og grunnarbeider og vannforsynings- og avløpsanlegg.

Kravet til relevans understreker at utdanningen må gi teoretisk kompetanse innen det fagområdet foretaket søker sentral godkjenning for. Det vises i denne sammenheng til en

uttalelse fra Kommunal- og distriktsdepartementet av 22.01.2018, hvor departementet gir en tolkningsuttalelse vedrørende forståelsen av SAK10 § 11-2 om utdanningsnivåer. I tolkningsuttalelsen uttaler også departementet følgende om kravet til relevant utdanning gitt i SAK10 § 11-3:

«Det fremgår således direkte av forskriftens ordlyd at det er et grunnleggende vilkår at både utdanning og praksis må være relevant for området det søkes om. Kravet om at utdanningen må være relevant er ment å understreke at foretaket, i tillegg til praksis, må ha nødvendig teoretisk kompetanse innenfor sitt fagområde (eks. arkitektur, konstruksjonsteknikk, murarbeid mv.).»

Ved vurderingen av om utdanningen anses som relevant vil fagretning og fagkombinasjon være sentralt, jf. SAK10 § 11-3 med tilhørende veiledning. Et av momentene i vurderingen vil være om utdanningens innhold og fagretning gjenspeiler det påklagde godkjenningens innhold og arbeidsoppgaver.

Det vises til godkjenningens faglige innhold i SAK10 § 13-5 tredje ledd bokstav b og d med tilhørende veiledninger.

Fagområdet veg- og grunnarbeider omfatter blant annet graving, sprengning, oppfylling, planering og komprimering. Utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 2 omfatter graving med krav til midlertidig sikring av byggegrop, normal komprimering, dreneringsarbeider med krav til filterlag og utlegging av drenerende lag. Graving, avstivning, sprengning, fundamentering for vann- og avløpsledninger ved normale grunnforhold med grøfter dypere enn 2 meter samt gjenfylling av grøfter med hensyn til frostskafer og trafikkbelastning omfattes også. Andre eksempler kan være utførelse av fundament for veger med en daglig trafikkmengde på 1500-5000 kjøretøy. Planeringsarbeider, utførelse av forstøtningskonstruksjoner og skråningsbeskyttelse tilsvarende vanskelige forhold er også eksempler på arbeider i tiltaksklasse 2. Godkjenningens område omfatter også sprengning med skjæringshøyde inntil 8 meter fra opprinnelig nivå og sprengning av grop eller skjæringer med høyde under 8 meter med krav til kontur i utførelsesklasse 2 og med middels risiko for skader. Sprengning av grop i tett bebyggelse og mindre sprengningsarbeider i vann inngår også. Andre eksempler på arbeider i denne tiltaksklassen kan være oppfylling av løsmasser med avvik inntil 5 meter fra opprinnelig nivå, fjellarbeider i dagen og fjellsikring.

For at en utdanning skal anses relevant for dette godkjenningens område er det avgjørende at utdanningen innehar relevante fag for anleggsteknikk, eksempelvis fagområder knyttet til grunnarbeid med graving, planering, sprengning, masseforflytting, vegbygging, og fundamentering.

Fagområdet utførelse vannforsynings- og avløpsanlegg omfatter utførelse av vann- og avløpsanlegg samt utførelse av overvannssystem, med tilhørende komponenter og utstyr. Utførelse av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 2 omfatter legging av rør for

vann, avløp og overvann i tiltak med liten kompleksitet og vanskelighetsgrad, men der mangler og feil kan føre til middels til store konsekvenser for helse, miljø og sikkerhet eller motsatt. Dette kan være legging av rør for vann med diameter inntil 200 mm og legging av rør for avløp med diameter inntil 400 mm, avgrenset av tiltaksklasse 1 som omfatter legging av rør for vann og avløp inntil henholdsvis 63 og 200 mm i diameter. Legging av overvannsrør for større boligfelt inngår også.

For at en utdanning skal anses relevant for dette godkjenningssområdet er det avgjørende at utdanningen innehar relevante fag innen vannforsynings- og avløpsanlegg, eksempelvis fagområder knyttet til legging av rør og håndtering av overvann.

Bachelorgraden til Becker er som nevnt rettet mot elektro og elkraft. Elkraft er et fagområde som dekker produksjon, distribusjon og bruk av elektrisk energi. Det fremgår av utdanningens fagplan at Becker har hatt opplæring i fag som *elektrisitetstære, digitalteknikk, informatikk I, matematiske metode II, elektronikk I, reguleringsteknikk, dimensjonering av elektriske anlegg, industriell instrumentering, elektriske maskiner, mikrokontroller, kraftelektronikk, elektriske installasjoner, høgspenningsteknikk, elektriske anlegg II, prosjektverktøy for elkraft, elektrooptikk, fysikk og statistikk.*

Til forskjell fra dette gir en fagskolegrad eller ingeniørgrad innen anlegg opplæring i emner som anleggsteknikk, geoteknikk, kommunalteknikk, vann- og miljøteknikk, vegteknologi, arealplanlegging og lignende. Direktoratet finner ikke at utdanningen til Becker gir kompetanse innen verken anleggsteknikk eller vann- og avløpsteknikk, eller at de gir den nødvendige teoretiske grunnlaget til å ivareta ansvaret som utførende av veg- og grunnarbeider og vannforsynings- og avløpsanlegg og oppgavene som fører med.

Foretaket anfører som sagt at en bachelorgrad i bygg vil være relevant for området, og at bachelorgrad i bygg og bachelorgrad i elkraft har mange av de samme fagene. Direktoratet ønsker også å understreke at det foretas en konkret vurdering ut fra fagretning og fagkombinasjon av den dokumenterte utdanningen. Flere typer utdanninger kan dermed være dekkende for å ivareta kvalifikasjonskravene. Dette understreker nettopp det faktum at det må foretas en konkret vurdering i det enkelte tilfellet. For at for eksempel en bachelorgrad innen bygg skal kunne være relevant for de påklagde godkjenningssområdene, må utdanningen gi tilstrekkelig opplæring i anleggs-, vann- og avløpsteknikk, på lik linje med vurderingen ovenfor. En bachelorgrad innen bygg som ikke gir denne anleggstekniske forståelsen vil heller ikke være relevant for områdene. Når det gjelder anførselen fra foretaket om at utdanningene innen bygg og elkraft inneholder en rekke felles fag som gir grunnlag for å bli kvalifisert vil direktoratet bemerke at fellesfagene, eller realfagene, i utgangspunktet ikke vil være avgjørende ved relevansvurderingen, men derimot de enkelte fagene innen de gitte fagområdene.

Utdanningskravet er dermed ikke oppfylt.

Krav til praksis

Det er krav om at dere skal ha faglig ledelse med både relevant utdanning på rett nivå og relevant praksis over tid. De ordinære kravene til utdanning og praksis åpner ikke for å la praksis kompensere for manglende utdanning eller motsatt. Kravene fremgår av SAK10 §§ 11-1 andre ledd, 11-3 og 11-5 med tilhørende veiledning.

Som følge av at kravet til utdanning ikke er oppfylt, er det ikke nødvendig å gå detaljert igjennom referanseprosjektene for å kunne avgjøre klagen. Direktoratet bemerker kort at foretaket har vist til referanseprosjekter som omhandler arbeider som omfattes av de påklagde godkjenningssområdene. Når det gjelder relevansvurderingen av praksis, beror denne på at praksis skal bygge på utdanningen som kreves – både utdanningsnivå og utdanningsretning, jf. SAK10 § 11-3 med tilhørende veiledning. Ettersom det ikke er dokumentert tilstrekkelig relevant utdanning, vil heller ikke tilhørende praksis anses relevant i dette tilfellet. Praksis kan som nevnt ikke veie opp for manglende relevant utdanning.

Forholdet til tidligere godkjenning for annet foretak

Foretaket har både i søknaden og i klagesaksomgangen vist til at utdanningen til Becker i tidligere søknader om sentral godkjenning blitt godkjent som relevant. Foretaket har i søknaden vist til praksis som er gjennomført i foretaket Becker Entreprenør AS. Direktoratet forstår det som at det er dette foretaket som det henvises til i anførselen.

Etter en gjennomgang av godkjenningshistorikken til dette foretaket har ikke godkjenning for de påklagde godkjenningssområdene blitt gitt på bakgrunn av Beckers utdanning. Foretaket fikk blant annet 22.05.2023 innvilget sentral godkjenning for de påklagde godkjenningssområdene på bakgrunn av overgangsbestemmelsen i SAK10 § 20-3.

Forholdet til overgangsbestemmelsen

Overgangsbestemmelsen i SAK10 § 20-3 innebærer at foretak som søker om fornyelse av sin sentrale godkjenning kan vurderes etter de mer lempelige kompetansekravene som gjaldt før 01.01.2016, hvor langvarig og god praksis kunne kompensere for manglende utdanningsnivå. Forutsetningen for å komme innunder denne bestemmelsen, er at foretaket har hatt godkjenningssområdet fra før 01.01.2016, med de reglene som gjaldt den gangen. Bestemmelsen ble innført for at foretakene skulle få tid til å oppgradere sin formalkompetanse og tilpasse seg regelverket, enten ved videreutdanning, eller ved å ansette faglig ledelse med nødvendige kvalifikasjoner.

Det er videre avgjørende at foretaket søker om fornyelse av sentral godkjenning for at overgangsbestemmelsen skal komme til anvendelse. Det vil si at foretaket på søknadstidspunktet må ha en gyldig sentral godkjenning for de godkjenningssområdene og tiltaksklassene det søker fornyelse av. Dersom foretaket ikke har en gyldig sentral godkjenning på søknadstidspunktet, vil ikke søknaden være å regne som en fornyelse, og søknaden vil bli vurdert opp mot kvalifikasjonskravene i SAK10 kapittel 11 på vanlig måte. Denne fristen er absolutt.

Det følger av SAK10 § 13-4 fjerde ledd med tilhørende veiledning, at sentral godkjenning gis til foretak, og følger foretakets organisasjonsnummer. Ved endring av foretakets organisasjonsnummer kan opprinnelig søknad om sentral godkjenning overføres til nytt foretak. Ved overføring av sentral godkjenning, vil godkjenningsperioden være tre år som normalt. Dette gjelder også for foretak som er innvilget sentral godkjenning i henhold til overgangsbestemmelsen i SAK10 § 20-3. Muligheten for overføring av sentral godkjenning er ment for å eksempelvis ta hensyn til foretak som endrer organisasjonsnummer på bakgrunn av overgang fra enkeltpersonforetak til AS. Direktoratet forstår det som at foretakene Heb Entreprenør AS og Becker Entreprenør AS er to uavhengige foretak. Overføring av sentral godkjenning vil derfor ikke være aktuelt. Direktoratet bemerker også kort at Becker Entreprenør AS ikke hadde noen gyldig sentral godkjenning på søknadstidspunktet for Heb Entreprenør AS, da foretakets sentrale godkjenning ble avsluttet som følge av konkurs 05.01.2024. Overføring av sentral godkjenning ville derfor ikke vært mulig. Direktoratet kan heller ikke se at faglige ledelsen som lå til grunn for tidligere godkjenning i Becker Entreprenør AS er en del av den faglige ledelsen i Heb Entreprenør AS.

Som en følge av disse forholdene vil ikke overgangsbestemmelsen komme til anvendelse for foretaket Heb Entreprenør AS, og foretaket har derfor blitt vurdert opp mot de ordinære kvalifikasjonskravene i SAK10 § 20-3.

Konklusjon

På bakgrunn av begrunnelsen ovenfor finner direktoratet at Heb Entreprenør AS verken i søknaden eller i klagesaksomgangen har dokumentert at det har tilstrekkelige kvalifikasjoner til å få sentral godkjenning for godkjenningsområdene utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 2 og utførelse av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 2.

Direktoratet har etter dette kommet til at klagen ikke kan tas til følge.

Direktoratet opplyser om at foretaket kan sende inn ny søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett når det kan dokumenteres at kravene i kapittel 9, 10, 11 og 13 i forskrift om byggesak (byggesaksforskriften) av 26.03.2010 nr. 488 er oppfylt.

Oppsummering:

Direktoratet for byggkvalitet finner ikke å kunne ta klagen til følge for de påklagede godkjenningsområdene.»

**Sak 27/24 Klage på vedtak om fornyelse av sentral godkjenning fra
STORM-KULDE AS (klagesaksnr. 2024/10033).**

Klagenemnda viser til oversendelse av saken fra direktoratet. Klagenemnda kan prøve alle sider av saken, herunder ta hensyn til nye omstendigheter, jf. fvl. § 34.

Vedtak:

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. byggesaksforskriften § 13-10.

Klagenemnda er i det alt vesentlige og i resultatet enig med direktoratet. Det hitsettes fra direktoratets redegjørelse, vurdering og vedtak:

«Klagen gjelder

Klagen gjelder avslag på søknad om fornyelse av sentral godkjenning for følgende godkjenningsområder:

- Prosjektering av varme- og kuldeinstallasjoner i tiltaksklasse 1
- Prosjektering av ventilasjon- og klimainstallasjoner i tiltaksklasse 1
- Utførelse av varme- og kuldeinstallasjoner i tiltaksklasse 2
- Utførelse av ventilasjon- og klimainstallasjoner i tiltaksklasse 2

I klage innsendt 17.10.2024 ble vedtak av 17.10.2024 påklaget av foretaket. Klagen er rettidig, jf. forvaltningsloven § 29.

Bakgrunn

Direktoratet for byggkvalitet mottok 04.09.2024 søknad om fornyelse av sentral godkjenning for ansvarsrett.

I vedtak datert 17.10.2024 avsto direktoratet delvis søknaden. Følgende godkjenningsområder ble innvilget:

- Utførelse av varme- og kuldeinstallasjoner i tiltaksklasse 1
- Utførelse av ventilasjon- og klimainstallasjoner i tiltaksklasse 1

Følgende godkjenningsområder ble ikke innvilget:

- Prosjektering av varme- og kuldeinstallasjoner i tiltaksklasse 1
- Prosjektering av ventilasjon- og klimainstallasjoner i tiltaksklasse 1
- Utførelse av varme- og kuldeinstallasjoner i tiltaksklasse 2
- Utførelse av ventilasjon- og klimainstallasjoner i tiltaksklasse 2

Avslaget ble begrunnet med at foretaket ikke hadde dokumentert faglig ledelse med relevant utdanning på det nivået som kreves, jf. byggesaksforskriften (SAK10) §§ 11-2, 11-3 og 11-5.

Foretaket hadde dermed ikke dokumentert at det hadde kvalifikasjoner som var tilpasset godkjenningsområdene det var søkt om, jf. SAK10 § 11-1 andre ledd. Direktoratet fant imidlertid grunnlag for å innvilge godkjenningsområdene innen utførelse i tiltaksklasse 1.

Generelle opplysninger om foretaket

Storm-Kulde AS fikk sentral godkjenning første gang 01.08.2012. Foretaket fikk da sentral godkjenning for prosjektering av ventilasjon- og klimainstallasjoner i tiltaksklasse 1 og utførelse av ventilasjon- og klimainstallasjoner i tiltaksklasse 2. I perioden 04.10.2021 – 04.10.2024 hadde foretaket sentral godkjenning for samtlige av de påklagde godkjenningsområdene med tilhørende tiltaksklasser.

Foretaket har ifølge Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret 8 inntektsmottakere og ligger i Ulefoss i Nome kommune i Telemark. Emma Grorud Nicolaisen er daglig leder. Det er ikke dokumentert utdanning for henne. Foretaket har dokumentert at kuldetechnikker og faglig leder Tor-Arne Nicolaisen har fagbrev som industrimekaniker fra 1988, fagbrev i kuldemontørfaget fra 2002 og høyere fagskolegrad innen maskin fra 1997. Det er også dokumentert at kuldemontør Joakim Grorud Nicolaisen har fagbrev i kulde- og varmepumpemontørfaget fra 2016.

Foretaket har sin virksomhet kuldetechnikk, reparasjoner/service av kjøll og fryser samt konsulenttenester. Foretaket er i Enhetsregisteret registrert med næringskoden 43.222 Kuldeanlegg- og varmepumpearbeid.

Saksgang

04.09.2024 Søknad

17.10.2024 Vedtak om sentral godkjenning (Delvis avslag)

17.10.2024 Klage på avslag arkivert hos direktoratet

Foretakets anførsler

Foretaket skriver i klagen at de ønsker å klage på vedtaket om sentral godkjenning. Foretaket skriver at de er en liten bedrift som er avhengig av å ha disse godkjenningene for å kunne delta i en ellers krevende bransje. Videre skriver de at de allerede er på vei til å bli skviset ut av store aktører og at behovet for godkjenninger derfor absolutt er til stede.

Foretaket skriver også at de ikke kan se at dokumentasjonen de har sendt inn nå er annerledes fra dokumentasjonen som er sendt inn tidligere år, hvor de har fått alle områdene godkjent. Dersom det er nye krav ber foretaket om at direktoratet viser til dette. Dersom kravene er like ser ikke foretaket årsaken til hvorfor de har fått avslag.

Foretaket viser også til overgangsbestemmelsen i SAK10 § 20-3 og at de ønsker å få muligheten til å oppfylle kompetansekravene innen 01.07.2025 og beholde godkjenningsområdene på bakgrunn av over 40 års erfaring i bedriften i tillegg til relevant utdanning.

Foretaket har også vedlagt alt av utdanning, sertifikater og kurs tilhørende faglig leder Tor Arne Nicolaisen.

Det henvises for øvrig til klagen.

Vurdering

Direktoratet har vurdert klagen og funnet at den ikke kan føre frem hva gjelder sentral godkjenning for de påklagde godkjenningsområdene.

I henhold til SAK10 § 11-1 andre ledd og tilhørende veiledning skal foretaket ved søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett dokumentere at faglig ledelse er fast ansatt i foretaket og oppfyller krav til relevant utdanning og praksis som er tilpasset godkjenningsområdene det søker sentral godkjenning for. Relevant utdanning og praksis for et godkjenningsområde skal som utgangspunkt være knyttet til samme person.

Samlet vurdering av de påklagde godkjenningsområdene

Krav til utdanning

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen ansvarlig prosjekterende i tiltaksklasse 1 er mesterbrev eller tilsvarende, med tilhørende 4 års relevant praksis, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning.

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen ansvarlig utførende i tiltaksklasse 2 er mesterbrev eller tilsvarende, med tilhørende 3 års relevant praksis, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning.

Relevant utdanning for disse godkjenningsområdene vil for eksempel være mesterbrev i kulde- og varmepumpemontørfaget eller høyere fagskolegrad innen VVS eller KEM.

Foretaket har som nevnt dokumentert at kuldeteknikker og faglig leder Tor-Arne Nicolaisen har fagbrev som industrimekaniker fra 1988, fagbrev i kuldemontørfaget fra 2002 og høyere fagskolegrad innen maskin fra 1997. Det er også dokumentert at kuldemontør Joakim Grorud Nicolaisen har fagbrev i kulde- og varmepumpemontørfaget fra 2016. Det er også dokumentert en rekke kursbevis for Tor-Arne Nicolaisen.

Fagbrev i kuldemontørfaget og kulde- og varmepumpemontørfaget er begge relevante utdanninger for områdene, men oppfyller ikke kravet til nødvendig utdanningsnivå for de påklagde godkjenningsområdene.

Når det gjelder høyere fagskolegrad oppfyller den følgelig kravet til nødvendig utdanningsnivå. I tillegg til å være på nødvendig nivå, må utdanningen også være tilstrekkelig relevant for godkjenningsområdet det søkes om. Spørsmålet blir derfor om den

dokumenterte fagskolegraden innen maskin er tilstrekkelig relevant for de påklagde godkjenningssområdene.

Kravet til relevans understreker at utdanningen må gi teoretisk kompetanse innen det fagområdet foretaket søker sentral godkjenning for. Det vises i denne sammenheng til en uttalelse fra Kommunal- og distriktsdepartementet av 22.01.2018, hvor departementet gir en tolkningsuttalelse vedrørende forståelsen av SAK10 § 11-2 om utdanningsnivåer. I tolkningsuttalelsen uttaler også departementet følgende om kravet til relevant utdanning gitt i SAK10 § 11-3:

«Det fremgår således direkte av forskriftens ordlyd at det er et grunnleggende vilkår at både utdanning og praksis må være relevant for området det søkes om. Kravet om at utdanningen må være relevant er ment å understreke at foretaket, i tillegg til praksis, må ha nødvendig teoretisk kompetanse innenfor sitt fagområde (eks. arkitektur, konstruksjonsteknikk, murarbeid mv.).»

Ved vurderingen av om utdanningen anses som relevant vil fagretning og fagkombinasjon være sentralt, jf. SAK10 § 11-3 og tilhørende veiledning. Et avgjørende moment vil være om utdanningens innhold og fagretning gjenspeiler det påklagede godkjenningssområdets innhold og arbeidsoppgaver.

Det vises til godkjenningssområdenes faglige innhold i SAK10 § 13-5 andre ledd bokstav i og k, og tredje ledd bokstav p og r med tilhørende veiledninger.

Prosjektering av ventilasjon- og klimainstallasjoner omfatter prosjektering av installasjoner med varme-, kjøle- og gjenvinningsfunksjoner. Dette omfatter blant annet dimensjonering av ventilasjonsaggregater, produkter og komponenter samt fastlegging av luftmengder og dimensjoner på kanaler. Dimensjonering og kravspesifikasjon til brannsikring for gjennomføringer i vegger og brannskiller inngår også i oppgaven i tillegg til utarbeidelse av nødvendig dokumentasjon for utførelse og som grunnlag for forvaltning, drift og vedlikehold.

Utførelse av ventilasjon- og klimainstallasjoner omfatter installasjon av balansert ventilasjonsanlegg med varme-, kjøle- og gjenvinningsfunksjoner inklusiv lyd- og brannisolering med brannetting av kanalføringer gjennom brann- og lydskiller. Tilkobling og montering av kjølekomponenter i kjøleaggregater inngår også i oppgaven.

Prosjektering av varme- og kuldeinstallasjoner omfatter prosjektering av vannbårne varme- og kuldeinstallasjoner som innebærer å plassere og spesifisere produkter som inngår i installasjonen samt sikre at produktene har produktdokumentasjon. Fagområdet omfatter også tilkobling av varme- og kjølebatterier til ventilasjonsaggregater og tilkobling av sekundærsiden til varmeveksler for fjernvarme. Dimensjonering og kravspesifikasjon til brannsikring for gjennomføringer i vegger og brannskiller i tillegg til utarbeidelse av nødvendig dokumentasjon som grunnlag for forvaltning, drift og vedlikehold inngår også.

Utførelse av varme- og kuleinstallasjoner omfatter utførelse av nye eller vesentlige endringer av vannbårne varme- og kjøleinstallasjoner. Dette kan være varmeanlegg uavhengig av energitype, inkludert tilslutning av røykkanal og brenseltank. Andre eksempler kan være tilkobling av varme- og kjølebatterier til ventilasjonsaggregater samt tilkobling av sekundærsiden til varmeveksler fra fjernvarme. Lyd- og brannetting av rørføringer gjennom lyd- og brannskiller inngår også i oppgaven.

For at en utdanning skal anses relevant for disse godkjenningsområdene er det avgjørende at utdanningen gir opplæring i relevante fag knyttet til rørsystemer, varme- og kuldeteknikk, ventilasjonsanlegg og kjøle- og oppvarmingssystemer.

Som nevnt er fagskolegraden til Nicolaisen innen maskin. En maskinutdanning er rettet mot design, produksjon, drift og vedlikehold av mekaniske systemer og teknologiske løsninger.

Det fremgår av innsendt fagplan at utdanningen hadde opplæring i fag som *materiallære, elektro/automasjon, mekanikk, konstruksjonsteknikk, tilvirkningsteknikk, energiteknikk, verkstedteknisk automatisering, kvalitetsledelse og konstruksjon – styrkning*.

Til forskjell fra dette retter eksempelvis en bachelorgrad med linjefag KEM eller VVS seg mot fag innen sanitær- og røranlegg, strømningsteknikk, termodynamikk, luftbehandling, VVS-teknisk systemforståelse og energivurderinger.

Direktoratet vurderer at utdanningen til Nicolaisen har opplæring i fag med elementer som kan være relevante for de påklagde godkjenningsområdene, men direktoratet kan ikke se at utdanningen har tilstrekkelig faglig bredde og dybde innen fag knyttet til rørsystemer, varme- og kuldeteknikk, ventilasjon eller kjøle- og oppvarmingssystemer. Direktoratet finner derfor ikke at den dokumenterte utdanningen gjenspeiler de påklagde godkjenningsområdenes innhold og arbeidsoppgaver i tilstrekkelig grad. Utdanningen vurderes derfor til å ikke være tilstrekkelig relevant for de påklagde godkjenningsområdene.

Foretaket har også vist til at Nicolaisen har flere sertifiseringer og kursbevis. Byggesaksforskriften stiller krav om formell utdanning, og tar utgangspunkt i ulike utdanningsnivåer der fag-/svennebrev er minimumskravet. Kompetanse i form av kurs, sertifiseringer eller andre autorisasjoner oppfyller ikke dette kravet. Dette er også stadfestet av Klagenemnda for sentral godkjenning flere ganger, ref. blant annet nemndas saksnummer 70/20, 50/21, 25/22, 11/23 og 19/24.

Utdanningskravet er dermed ikke oppfylt.

Krav til praksis

Det er krav om at foretaket skal ha faglig ledelse med både relevant utdanning på rett nivå og relevant praksis over tid. De ordinære kravene til utdanning og praksis åpner ikke for å la

praksis kompensere for manglende utdanning eller motsatt. Kravene fremgår av SAK10 §§ 11-1 andre ledd, 11-3 og 11-5 med tilhørende veiledning.

Som følge av at kravet til utdanning ikke er oppfylt, er det ikke nødvendig å gå detaljert igjennom referanseprosjektene for å kunne avgjøre klagen. Direktoratet bemerker kort at foretaket har vist til referanseprosjekter som omhandler arbeider som omfattes av det påklagede godkjenningsområdet. Når det gjelder relevansvurderingen av praksis, beror denne på at praksis skal bygge på utdanningen som kreves – både utdanningsnivå og utdanningsretning, jf. SAK10 § 11-3 med tilhørende veiledning. Ettersom det ikke er dokumentert tilstrekkelig relevant utdanning, vil heller ikke tilhørende praksis anses relevant i dette tilfellet. Praksis kan som nevnt ikke veie opp for manglende relevant utdanning, utover de tilfellene som omfattes av overgangsbestemmelsen.

Forholdet til tidligere godkjenning og overgangsbestemmelsen

Foretaket viser i klagen til overgangsbestemmelsen i SAK10 § 20-3 og at foretaket har hatt sentral godkjenning for områdene tidligere. Foretaket skriver også at de ikke kan se at dokumentasjonen de har sendt inn nå er annerledes fra dokumentasjonen som er sendt inn tidligere år, hvor de har fått alle områdene godkjent. Dersom det er nye krav ber foretaket om at direktoratet viser til dette. Dersom kravene er like, ser ikke foretaket årsaken til hvorfor de har fått avslag.

Innledningsvis bemerker direktoratet at sentral godkjenning fornyes dersom foretaket dokumenterer at det tilfredsstillende kravene som gjelder på fornyelsesstidspunktet. Ved gjennomgangen av søknaden blir det foretatt en ny vurdering, der det blir lagt vekt på tidligere mottatt dokumentasjon, jf. SAK10 § 13-4 tredje ledd. Det er således ingen automatikk i at foretaket får fornyet samtlige godkjenningsområder, selv om det har hatt sentral godkjenning tidligere. Det vises i den forbindelse til utdanningsvurderingen ovenfor.

Når det gjelder overgangsbestemmelsen i SAK10 § 20-3 innebærer den at foretak som søker om fornyelse av sin sentrale godkjenning kan vurderes etter de mer lempelige kompetansekravene som gjaldt før 01.01.2016, hvor langvarig og god praksis kunne kompensere for manglende utdanningsnivå. Bestemmelsen gjelder frem til 1.juli 2025 og ble innført for at foretakene skulle få tid til å oppgradere sin formalkompetanse og tilpasse seg regelverket. Vurdering av hvorvidt praksis i det enkelte tilfellet kan kompensere for manglende utdanningsnivå, er en konkret skjønnsmessig vurdering.

For at overgangsbestemmelsen skal komme til anvendelse, må foretaket ha vært kompensert for manglende utdanningsnivå siden før endringen i regelverket 01.01.2016 og det må søke om fornyelse av sin sentrale godkjenning. I begrepet fornyelse ligger det at den nye søknaden må være innsendt innen utløpet av forrige godkjenningsperiode. Det vil si at foretaket på søknadstidspunktet må ha en gyldig sentral godkjenning for de godkjenningsområdene og tiltaksklassene det søker fornyelse av. Oversettes denne fristen vil ikke søknaden være å

regne som en fornyelse og søknaden vil bli vurdert opp mot kvalifikasjonskravene i SAK10 kapittel 11 på vanlig måte. Denne fristen er absolutt.

Etter en gjennomgang av foretakets tidligere søknader om sentral godkjenning kan ikke direktoratet se at foretaket har fått innvilget sentral godkjenning på bakgrunn av overgangsbestemmelsen. Tidligere godkjenning synes å være gitt uten at byggesaksforskriftens krav til relevant utdanning var oppfylt.» *Klagenemnda bemerker at en godkjenning gitt på feil grunnlag ikke kan videreføres.* «Overgangsbestemmelsen kommer derfor ikke til anvendelse.

Direktoratet bemerker for ordens skyld også at foretakets søknad i sak 21/6587 ble sendt inn etter at den sentrale godkjenningen hadde utløpt, og det forelå ingen gyldig sentral godkjenning for de påklagede godkjenningsområdene på søknadstidspunktet. Foretaket hadde heller ikke hatt sentral godkjenning for godkjenningsområdene prosjektering av varme- og kuldeinstallasjoner i tiltaksklasse 1 og utførelse av varme- og kuldeinstallasjoner i tiltaksklasse 2 før dette tidspunktet. Overgangsbestemmelsen kommer derfor ikke til anvendelse, jf. SAK10 § 20-3 med tilhørende veiledning. Foretaket fikk som sagt innvilget sentral godkjenning uten at kravet til relevant utdanning var oppfylt.

Konklusjon

På bakgrunn av begrunnelsen ovenfor finner direktoratet at Storm-Kulde AS verken i søknaden eller i klagesaksomgangen har dokumentert at det har tilstrekkelige kvalifikasjoner til å få sentral godkjenning for godkjenningsområdene prosjektering av varme- og kuldeinstallasjoner i tiltaksklasse 1, prosjektering av ventilasjon- og klimainstallasjoner i tiltaksklasse 1, utførelse av varme- og kuldeinstallasjoner i tiltaksklasse 2 og utførelse av ventilasjon- og klimainstallasjoner i tiltaksklasse 2.

Direktoratet har etter dette kommet til at klagen ikke kan tas til følge.

Direktoratet opplyser om at foretaket kan sende inn ny søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett når det kan dokumenteres at kravene i kapittel 9, 10, 11 og 13 i forskrift om byggesak (byggesaksforskriften) av 26.03.2010 nr. 488 er oppfylt.

Oppsummering:

Direktoratet for byggkvalitet finner ikke å kunne ta klagen til følge for de påklagede godkjenningsområdene.

Klager har i e-post datert 06.12.2024 sendt inn kommentarer til direktoratets saksfremlegg i den aktuelle saken. Klagenemnda har tatt med disse i vurderingen, men kan ikke se at det har avgjørende betydning for resultatet i saken da utdanningen til Emma Nicolaisen heller ikke er relevant for de påklagede godkjenningsområdene.

Sak 28/24 Klage på vedtak om fornyelse av sentral godkjenning fra BERGEN BYDRIFT AS (klagesaksnr. 2024/10731).

Klagenemnda viser til oversendelse av saken fra direktoratet. Klagenemnda kan prøve alle sider av saken, herunder ta hensyn til nye omstendigheter, jf. fvl. § 34.

Vedtak:

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. byggesaksforskriften § 13-10.

Klagenemnda er i det alt vesentlige og i resultatet enig med direktoratet. Det hitsettes fra direktoratets redegjørelse, vurdering og vedtak:

«Klagen gjelder

Klagen gjelder avslag på søknad om fornyelse av sentral godkjenning for følgende godkjenningsområde:

- Utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 2

I klage innsendt 31.10.2024 ble vedtak av 16.10.2024 påklaget av foretaket. Klagen er rettidig, jf. forvaltningsloven § 29.

Bakgrunn

Direktoratet for byggkvalitet mottok 05.09.2024 søknad om fornyelse av sentral godkjenning for ansvarsrett.

I vedtak datert 16.10.2024 avslo direktoratet delvis søknaden. Følgende godkjenningsområder ble innvilget:

- Utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 1
- Utførelse av landskapsutforming i tiltaksklasse 2
- Utførelse av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 1
- Utførelse av plasstøpte betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 1

Følgende godkjenningsområde ble ikke innvilget:

- Utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 2

Avslaget ble begrunnet med at foretaket ikke hadde dokumentert relevant utdanning på det nivået som kreves, jf. byggesaksforskriften (SAK10) §§ 11-2, 11-3 og 11-5 med tilhørende veiledninger. Foretaket hadde dermed ikke dokumentert at det hadde kvalifikasjoner som var tilpasset godkjenningsområdet det var søkt om i tiltaksklasse 2, jf. SAK10 § 11-1 andre ledd. Direktoratet fant imidlertid grunnlag for å innvilge godkjenningsområdet i tiltaksklasse 1.

Generelle opplysninger om foretaket

Bergen Bydrift AS fikk sentral godkjenning første gang 27.04.2009. I perioden 09.09.2021 – 09.09.2024 hadde foretaket sentral godkjenning for følgende godkjenningsområder:

- Utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 2
- Utførelse av landskapsutforming i tiltaksklasse 2
- Utførelse av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 2
- Utførelse av plasstøpte betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 1

Foretaket har hatt sentral godkjenning for det påklagde godkjenningsområde i flere perioder tidligere også.

Foretaket har ifølge Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret 32 inntektsmottakere og ligger i Bergen. Øystein Gullaksen er daglig leder. Det er ikke dokumentert utdanning for ham. I søknaden er det oppgitt at faglig leder for veg- og grunnarbeider er Dariusz Kobiela. For ham er det dokumentert utdanning fra Polen tilsvarende høyere fagskolegrad som bygningstekniker fra 2008. Faglig leder for landskapsutforming er oppgitt å være Marit Eide med fagbrev og mesterbrev i anleggsgartnerfaget. For betongkonstruksjoner er Tor Hansen oppgitt som faglig leder. For ham er det dokumentert fagbrev i faget betong- og grunnarbeidsfaget fra 1999. Det er også dokumentert flere andre i foretaket med fagbrev, blant annet Vidar Bosdal med fagbrev i veg- og anleggsfaget fra 2002.

Foretaket har sin virksomhet innen service- og produksjon innenfor vei- og anleggsområdet, og andre ting som naturlig faller sammen med dette. Foretaket er i Enhetsregisteret registrert med næringskoden 42.110 Bygging av veier og motorveier.

Saksgang

05.09.2024 Søknad

16.10.2024 Vedtak om sentral godkjenning (Delvis avslag)

31.10.2024 Klage på avslag arkivert hos direktoratet

Foretakets anførsler

Foretaket skriver i klagen at de vurderer det slik at aktuell person Dariusz Kobiela som inngår i den faglige ledelse, har lang og god praksis innen veg- og anleggsfaget. Videre skriver foretaket at Kobiela har jobbet med rammekontrakter innen dette faget over flere år.

Foretaket ber om at sentral godkjenning for utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 2 forlenges til 1. juli 2025 i henhold til overgangsbestemmelsen i SAK10 § 20-3. Avslutningsvis skriver foretaket at de innen den tid vil vurdere å øke kompetansen slik at formelle krav blir ivarettatt.

Det henvises for øvrig til klagen.

Vurdering

Direktoratet har vurdert klagen og funnet at den ikke kan føre frem hva gjelder sentral godkjenning for godkjenningsområdet utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 2.

I henhold til SAK10 § 11-1 andre ledd og tilhørende veiledning skal foretaket ved søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett dokumentere at faglig ledelse er fast ansatt i foretaket og oppfyller krav til relevant utdanning og praksis som er tilpasset godkjenningsområdene det søker sentral godkjenning for. Relevant utdanning og praksis for et godkjenningsområde skal som utgangspunkt være knyttet til samme person.

Utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 2

Krav til utdanning

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen ansvarlig utførende i tiltaksklasse 2 er mesterbrev eller tilsvarende, med tilhørende 3 års relevant praksis, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning. Relevant utdanning for dette godkjenningsområdet vil for eksempel være høyere fagskolegrad innen anlegg.

Utdanning og praksis fra annen EØS-stat skal aksepteres på lik linje med norsk, jf. SAK10 § 11-5 andre ledd. Søknaden og vedleggene skal være på norsk, dansk eller svensk, eller vedlagt en faglig korrekt oversettelse til ett av disse språkene, jf. SAK10 § 13-2 tredje ledd. For søknad om sentral godkjenning må det dokumenteres at den formelle utdanningen og praksisen er relevant i forhold til det godkjenningsområdet det søkes sentral godkjenning for.

Foretaket har som nevnt oppgitt Dariusz Kobiela som faglig leder for det påklagde godkjenningsområdet.

For Kobiela er det dokumentert vitnemål for fullført videregående opplæring ved teknisk fagskole innen yrke bygningstekniker med spesialisering innen byggefag fra 2009. Utdanningen er fra Polen. Utdanningen vurderes tilsvarende nivå c, høyere fagskolegrad og oppfyller krav til nødvendig utdanningsnivå for det påklagde godkjenningsområdet. I tillegg til å være på nødvendig nivå, må utdanningen også være tilstrekkelig relevant for godkjenningsområdene det søkes om.

Kravet til relevans understreker at utdanningen må gi teoretisk kompetanse innen det fagområdet foretaket søker sentral godkjenning for. Det vises i denne sammenheng til en uttalelse fra Kommunal- og distriktsdepartementet av 22.01.2018, hvor departementet gir en tolkningsuttalelse vedrørende forståelsen av SAK10 § 11-2 om utdanningsnivåer. I tolkningsuttalelsen uttaler også departementet følgende om kravet til relevant utdanning gitt i SAK10 § 11-3:

«Det fremgår således direkte av forskriftens ordlyd at det er et grunnleggende vilkår at både utdanning og praksis må være relevant for området det søkes om. Kravet om at utdanningen må være relevant er ment å understreke at foretaket, i tillegg til

praksis, må ha nødvendig teoretisk kompetanse innenfor sitt fagområde (eks. arkitektur, konstruksjonsteknikk, murarbeid mv.)»

Spørsmålet blir derfor om den dokumenterte utdanningen er tilstrekkelig relevant for utførelse av veg- og grunnarbeider. Ved vurderingen av om utdanningen anses som relevant vil fagretning og fagkombinasjon være sentralt, jf. SAK10 § 11-3 og tilhørende veiledning. Et avgjørende moment vil være om utdanningens innhold og fagretning gjenspeiler det påklagede godkjenningens innhold og arbeidsoppgaver. Det vises til godkjenningens innhold i SAK10 § 13-5 tredje ledd bokstav b med tilhørende veiledning.

Fagområdet veg- og grunnarbeider omfatter blant annet graving, sprengning, oppfylling, planering og komprimering. Utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 2 omfatter graving med krav til midlertidig sikring av byggegrop, normal komprimering, dreneringsarbeider med krav til filterlag og utlegging av drenerende lag. Graving, avstivning, sprengning, fundamentering for vann- og avløpsledninger ved normale grunnforhold med grøfter dypere enn 2 meter samt gjenfylling av grøfter med hensyn til frostskafer og trafikkbelastning omfattes også. Andre eksempler kan være utførelse av fundament for vegger med en daglig trafikkmengde på 1500-5000 kjøretøy. Planeringsarbeider, utførelse av forstøtningskonstruksjoner og skråningsbeskyttelse tilsvarende vanskelige forhold er også eksempler på arbeider i tiltaksklasse 2. Godkjenningens område omfatter også sprengning med skjæringshøyde inntil 8 meter fra opprinnelig nivå og sprengning av grop eller skjæringer med høyde under 8 meter med krav til kontur i utførelsesklasse 2 og med middels risiko for skader. Sprengning av grop i tett bebyggelse og mindre sprengningsarbeider i vann inngår også. Andre eksempler på arbeider i denne tiltaksklassen kan være oppfylling av løsmasser med avvik inntil 5 meter fra opprinnelig nivå, fjellarbeider i dagen og fjellsikring.

For at en utdanning skal anses relevant for dette godkjenningens område er det avgjørende at utdanningen innehar relevante fag for anleggsteknikk, eksempelvis fagområder knyttet til grunnarbeid med graving, planering, sprengning, masseforflytting, vegbygging, og fundamentering.

Det fremgår av innsendt fagplan for utdanningen til Kobiela at den ga opplæring i fag som *innføring i entreprenørskap, informasjonsteknologi, byggefag med teknologi, byggematerialer, prosjektering, bygningskonstruksjoner, organisering av byggeprosjektet, kostnadskalkyler og tekniske normer for ressursbruk, vedlikehold av bygningsmassen* i tillegg til *yrkespraksis og praktiske øvelser*.

Til forskjell fra dette gir en fagskolegrad eller ingeniørgrad innen anlegg opplæring i emner som anleggsteknikk, geoteknikk, kommunalteknikk, vann- og miljøteknikk, vegteknologi, arealplanlegging og lignende. Utdanningen til Kobiela er tydelig byggrettet, og direktoratet finner ikke at utdanningen til Kobiela gir kompetanse innen anleggsteknikk, eller at de gir den

nødvendige teoretiske grunnlaget til å ivareta ansvaret som utførende av veg- og grunnarbeider.

Utdanningskravet er dermed ikke oppfylt for Kobiela.

Foretaket har som tidligere nevnt også vist til en rekke ansatte med fagbrev. Fagbrev oppfyller ikke kravet til utdanningsnivå for funksjonen utførende i tiltaksklasse 2.

Foretaket har også dokumentert at prosjektleder Marit Eide har mesterbrev i anleggsgartnerfaget. Mesterbrev oppfyller kravet til utdanningsnivå. Når det gjelder relevans så finner direktoratet at utdanning som anleggsgartner gir opplæring i emner med relevante elementer for godkjenningssområdene, men direktoratet kan ikke se at utdanningen innehar tilstrekkelig bred opplæring innen anleggsteknikk til at den gjenspeiler det vesentligste av godkjenningssområdet innhold og arbeidsoppgaver. Direktoratet finner på bakgrunn av dette at utdanningen ikke er tilstrekkelig relevant for utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 2

Kravet til utdanning er dermed ikke oppfylt.

Krav til praksis

Det er krav om at foretaket skal ha faglig ledelse med både relevant utdanning på rett nivå og relevant praksis over tid. De ordinære kravene til utdanning og praksis åpner ikke for å la praksis kompensere for manglende utdanning eller motsatt. Kravene fremgår av SAK10 §§ 11-1 andre ledd, 11-3 og 11-5 med tilhørende veiledning.

Som følge av at kravet til utdanning ikke er oppfylt, er det ikke nødvendig å gå detaljert igjennom referanseprosjektene for å kunne avgjøre klagen. Direktoratet bemerker kort at foretaket har vist til referanseprosjekter som omhandler arbeider som omfattes av det påklagede godkjenningssområdet. Når det gjelder relevansvurderingen av praksis, beror denne på at praksis skal bygge på utdanningen som kreves – både utdanningsnivå og utdanningsretning, jf. SAK10 § 11-3 med tilhørende veiledning. Ettersom det ikke er dokumentert tilstrekkelig relevant utdanning, vil heller ikke tilhørende praksis anses relevant i dette tilfellet. Praksis kan som nevnt ikke veie opp for manglende relevant utdanning.

Forholdet til overgangsbestemmelsen og tidligere godkjenning

Foretaket har hatt sentral godkjenning for disse godkjenningssområdene tidligere. Sentral godkjenning fornyes dersom foretaket dokumenterer at det tilfredsstiller kravene som gjelder på fornyelsestidspunktet. Ved gjennomgangen av søknaden blir det foretatt en ny vurdering, der det blir lagt vekt på tidligere mottatt dokumentasjon, jf. SAK10 § 13-4 tredje ledd. Det er derfor ingen automatikk i at foretaket får fornyet samtlige godkjenningssområder. Det vises i den forbindelse til utdanningsvurderingen ovenfor.

Når det gjelder overgangsbestemmelsen vil direktoratet bemerke at overgangsbestemmelsen i SAK10 § 20-3 innebærer at foretak som søker om fornyelse av sin sentrale godkjenning kan vurderes etter de mer lempelige kompetansekravene som gjaldt før 1. januar 2016. Bestemmelsen gjelder frem til 1.juli 2025 og ble innført for at foretakene skulle få tid til å oppgradere sin formalkompetanse og tilpasse seg regelverket.

Overgangsbestemmelsen gjelder kun for foretak som har fått innvilget sentral godkjenning kompensert for manglende utdanningsnivå før 1.juli 2016. Etter en gjennomgang av tidligere søknader ser vi at foretaket ikke har vært kompensert for manglende utdanningsnivå fra før 01.juli.2016, da foretaket i 2015 fikk innvilget sentral godkjenning for området vurdert opp mot kvalifikasjonskravene i SAK10 kapittel 11 på vanlig måte på bakgrunn av faglig ledelse med relevant utdanning på nødvendig nivå, som ikke lenger fremgår av foretakets organisasjonsplan. Overgangsbestemmelsen kommer derfor ikke til anvendelse. Direktoratet ønsker også å bemerke at overgangsbestemmelsen kun gir anledning til å kompensere for manglede utdanningsnivå, og ikke for manglende relevant utdanning.

Konklusjon

På bakgrunn av begrunnelsen ovenfor finner direktoratet at Bergen Bydrift AS verken i søknaden eller i klagesaksomgangen har dokumentert at det har tilstrekkelige kvalifikasjoner til å få sentral godkjenning for godkjenningsområdet utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 2.

Direktoratet har etter dette kommet til at klagen ikke kan tas til følge.

Direktoratet opplyser om at foretaket kan sende inn ny søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett når det kan dokumenteres at kravene i kapittel 9, 10, 11 og 13 i forskrift om byggesak (byggesaksforskriften) av 26.03.2010 nr. 488 er oppfylt.

Oppsummering:

Direktoratet for byggkvalitet finner ikke å kunne ta klagen til følge for det påklagede godkjenningsområdet.»

Sak 29/24 Klage på vedtak om sentral godkjenning fra AS BÅRDSSEN SMIE & MEK VERKSTED (klagesaksnr. 2024/10927).

Klagenemnda viser til oversendelse av saken fra direktoratet. Klagenemnda kan prøve alle sider av saken, herunder ta hensyn til nye omstendigheter, jf. fvl. § 34.

Vedtak:

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. byggesaksforskriften § 13-10.

Klagenemnda er i det alt vesentlige og i resultatet enig med direktoratet. Det hitsettes fra direktoratets redegjørelse, vurdering og vedtak:

«Klagen gjelder

Klagen gjelder avslag på søknad om sentral godkjenning for følgende godkjenningsområde:

- Utførelse av montering av bærende metall- eller betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 2

I klage innsendt 04.11.2024 ble vedtak av 15.10.2024 påklaget av foretaket. Klagen er rettidig, jf. forvaltningsloven § 29.

Bakgrunn

Direktoratet for byggkvalitet mottok 08.04.2024 søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett. I vedtak datert 11.07.2024 av slo direktoratet søknaden. Følgende godkjenningsområde ble ikke innvilget:

- Utførelse av montering av bærende metall- eller betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 2

Foretaket sendte deretter inn ny søknad om sentral godkjenning 05.09.2024. I vedtak datert 15.10.2024 av slo direktoratet søknaden. Følgende godkjenningsområde ble ikke innvilget:

- Utførelse av montering av bærende metall- eller betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 2

Avslaget ble begrunnet med at foretaket ikke hadde dokumentert at faglig ledelse oppfylte kravene til relevant formell utdanning som tilfredsstiller kravene til utdanningsnivå, jf. byggesaksforskriften (SAK10) §§ 11-2, 11-3 og 11-5 med tilhørende veiledninger. Foretaket hadde dermed ikke dokumentert at det hadde kvalifikasjoner som var tilpasset godkjenningsområdet det var søkt om, jf. SAK10 § 11-1 andre ledd. Direktoratet fant heller ikke grunnlag for å innvilge godkjenningsområdet i tiltaksklasse 1. I vedtaket ble det også kommentert at kravet til fast ansettelse ikke var oppfylt for Helge Andreas Falkum.

Generelle opplysninger om foretaket

AS Bårdsen Smie & Mek Verksted fikk sentral godkjenning første gang 22.04.2016. I perioden 22.04.2016 – 05.03.2017 hadde foretaket sentral godkjenning for godkjenningsområdet utførelse av montering av bærende metall- eller betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 1.

Foretaket har ifølge Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret 41 inntektsmottakere og ligger i Mandal i Lindesnes kommune. Trond Inge Pedersen er daglig leder. Han har høyere fagskolegrad innen mekatronikk fra 2012. Det er også dokumentert at Helge Falkum har ettårig forkurs for ingeniørutdanning fra 2014 i tillegg til flere beståtte fag fra Universitetet i

Agder. Foretaket har også vist til at de har sertifiseringer og autorisasjoner, blant annet at Falkum har sertifisering som "International Welding Engineer" gjennom "International Institute of Welding", og at de har sertifisering innenfor NS-EN 1090 EXC3/utførelsesklasse 3.

Foretaket har sin virksomhet innen mekanisk verksted hva dertil henhører. Foretaket er i Enhetsregisteret registrert med næringskoden 25.620 Bearbeiding av metaller.

Saksgang

Sak 2024/3830

08.04.2024 Søknad

08.05.2024 Foreløpig svarbrev

21.05.2024 Tilsvar fra foretaket

26.06.2024 Foreløpig svarbrev

02.07.2024 Tilsvar fra foretaket

11.07.2024 Vedtak om sentral godkjenning (Avslag)

Sak 2024/8503

05.09.2024 Søknad

15.10.2024 Vedtak om sentral godkjenning (Avslag)

04.11.2024 Klage på avslag arkivert hos direktoratet

Foretakets anførsler

I klagen viser foretaket til at de på forsommeren sendte inn søknad om sentral godkjenning for utførelse av montering av bærende metall- eller betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 2. Videre skriver foretaket at de forsto svært lite da de mottok avslag på søknaden, og satt igjen med forståelsen av at saksbehandler ikke forsto deres kompetanse på bakgrunn av begrunnelsen i avslaget.

Foretaket skriver deretter at de sendte ny søknad om sentral godkjenning, og at det samtidig ble sendt en mail til saksbehandler av første søknad hvor det ble bedt om et møte i forkant av eventuelt vedtak da avslaget hadde skapt unødig mye arbeid for foretaket. Foretaket skriver at denne forespørselen ikke ble hørt og at foretaket mottok nok et avslag.

Når det gjelder foretakets arbeid så skriver de at foretaket prefabrikkerer, leverer og monterer lastbærende stål til bygg og øvrige konstruksjoner i bygg- og anleggsnæringen, og at de har jobbet med dette i over 25 år. Videre skriver foretaket at de må være sertifisert iht. NS-EN 1090 for å få lov til å levere stål til næringen, og at de er sertifisert opptil utførelsesklasse 3. Foretaket skriver også at tømmerarbeid eller snekkerarbeid ikke har noe med deres leveranser på byggeplass å gjøre, da de kun prefabrikkerer, leverer og monterer stål.

Når det gjelder utdanning og praksis så viser foretaket blant annet til SAK10 § 11-2 og 11-3. Foretaket mener de har dokumentert nok praksis og utdanning i henhold til disse bestemmelsene.

Foretaket spør blant annet på hvilket grunnlag direktoratet har vurdert at Trond Inge Pedersens utdanning ikke har riktig fagkombinasjon. I den forbindelse skriver foretaket at Pedersens rolle ikke er å sveise på byggeplass, men å kjenne til det aktuelle regelverket, lage sveiseplaner, kvalitetsplaner, kontrollplaner, utstede CE merker mm. Foretaket mener Pedersen har alle de relevante fagene for det arbeidet han utfører som for eksempel organisasjon og ledelse, økonomi, tegning/DAK, mekanikk, teknisk dokumentasjon, prosjektadministrasjon mm.

Videre skriver foretaket at de i sin korrespondanse med saksbehandler i direktoratet har skrevet at det ikke finnes mesterbrev innenfor deres fag på byggeplass, og spør derfor på hvilket grunnlag direktoratet har vurdert at mesterbrev i tømmerfaget er relevant.

Foretaket spør også hvorfor direktoratet har hengt seg opp i Helge Andreas Falkums utdanning, da hans CV og utdanning ble lagt ved som et supplement for å vise bredden i foretakets kompetanse og erfaring. Videre skriver foretaket at Falkum har en internasjonal godkjenning som sveiseingeniør fra International Institute of Welding. Foretaket bemerker at dette ikke er en hvilken som helst sertifisering, men at det er en utdanning som er utført ved Universitetet i Agder. Videre skriver foretaket at sveiseingeniørstudiet som er utført ved universitetet også krever at du har 180 studiepoeng, eller at du får 180 studiepoeng til sammen ved å gjennomføre utdanningen som sveiseingeniør. Foretaket informerer om at Universitetet i Agder ikke har mandat til å utstede dette sertifikatet, men var i en periode godkjent for å gjennomføre utdanningen.

Foretaket stiller også spørsmål til hvordan direktoratet ikke kan godkjenne deres kompetanse, når tredjepart sertifiseringsorgan kan godkjenne erfaringen og kompetansen deres til NS-EN 1090 i utførelsesklasse 3.

Oppsummert så skriver foretaket at deres arbeid består av prefabrikkering, sveising, levering og montering av lastbærende stål som man må være sertifisert av et tredjeparts organ for å kunne gjennomføre. Dette er en type arbeid som det ikke finnes mesterbrevpapirer innen, så et mesterbrev i tømmerfaget vil etter foretakets mening overhodet ikke være relevant for deres arbeid. Når det gjelder utdanningen innen mekatronikk så skriver foretaket at det er en bred og omfattende utdanning hvor man er innom forskjellige fag. Uansett utdanning mener foretaket at det alltid vil være fag som ikke er relevante for det arbeidet som utføres, men sett opp imot hva som er Pedersens rolle som faglig leder så mener foretaket at utdanningen er dekkende. Foretaket viser også til at Pedersen har materiallære, mekanikk og tegning som gir kunnskaper innen design og beregning/konstruksjon.

Foretaket viser også til at direktoratet selv henviser til viktigheten av NS-EN 1090 gjennom egne veiledere, men at direktoratet selv har åpenbare kunnskapshull rundt NS-EN 1090. Foretaket skriver at det er dette regelverket som er gjeldende for alt arbeid de utfører på byggeplass, og ikke tiltaksklassen de er godkjent til.

Avslutningsvis skriver foretaket at de har null forståelse for avslaget på søknadene som er sendt, og at de basert på klagen forventer at direktoratet tar seg tiden til et Teamsmøte hvor foretaket kan forklare nærmere før det tas en videre beslutning.

Det henvises for øvrig til klagen.

Angående foretakets forespørsel om å avholde møte

Foretaket har som nevnt bedt om møte med direktoratet for å redegjøre for kompetansen til den faglige ledelsen. Dette ble også forespurt i forbindelse med søknadene.

Direktoratet sendte en e-post til foretaket 17.10.2024 i forbindelse med avslag på søknad og forespørsel om å avholde møte. I denne henvendelsen informerte direktoratet om at kravene til relevant utdanning som oppfyller kravet til utdanningsnivå ikke var oppfylt, og at direktoratet ikke har mulighet til å fravike disse kravene. Direktoratet informerte også om at foretaket har mulighet til å klage på vedtaket hvis de var uenige, og at de kunne ta kontakt med oss på telefon via vår svartjeneste eller på e-post ved spørsmål. Foretaket sendte deretter en e-post med ytterligere spørsmål angående avslaget og regelverket, som ble besvart 22.10.2024. Denne korrespondansen følger vedlagt klagesaken som vedlegg 4.

Direktoratet har ikke sett det hensiktsmessig å avholde møte med foretaket basert på redegjørelsen ovenfor, og at saken vil bli behandlet av Klagenemnda for sentral godkjenning som vil fatte endelig avgjørelse i saken.

Vurdering

Direktoratet har vurdert klagen og funnet at den ikke kan føre frem hva gjelder sentral godkjenning for godkjenningsområdet utførelse av montering av bærende metall- eller betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 2.

I henhold til SAK10 § 11-1 andre ledd og tilhørende veiledning skal foretaket ved søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett dokumentere at faglig ledelse er fast ansatt i foretaket og oppfyller krav til relevant utdanning og praksis som er tilpasset godkjenningsområdene det søker sentral godkjenning for. Relevant utdanning og praksis for et godkjenningsområde skal som utgangspunkt være knyttet til samme person.

Utførelse av montering av bærende metall- eller betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 2

Krav til utdanning

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen ansvarlig utførende i tiltaksklasse 2 er mesterbrev eller tilsvarende, med tilhørende 3 års relevant

praksis, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning. Relevant utdanning for dette godkjenningsområdet vil for eksempel være mesterbrev i tømmerfaget eller høyere fagskolegrad innen bygg.

Direktoratet forstår det som at foretaket først og fremst ønsker å bli vurdert på bakgrunn av Trond Inge Pedersen som faglig leder.

For Pedersen er det dokumentert høyere fagskolegrad innen mekatronikk fra 2012.

Høyere fagskolegrad oppfyller følgelig kravet til utdanningsnivå for funksjonen utførende i tiltaksklasse 2. I tillegg til å være på nødvendig nivå, må utdanningen også være tilstrekkelig relevant for godkjenningsområdet det søkes om. Spørsmålet blir derfor om den dokumenterte utdanningen er tilstrekkelig relevant for utførelse av montering av bærende metall- eller betongkonstruksjoner.

Kravet til relevans understreker at utdanningen må gi teoretisk kompetanse innen det fagområdet foretaket søker sentral godkjenning for. Det vises i denne sammenheng til en uttalelse fra Kommunal- og distriktsdepartementet av 22.01.2018, hvor departementet gir en tolkningsuttalelse vedrørende forståelsen av SAK10 § 11-2 om utdanningsnivåer. I tolkningsuttalelsen uttaler også departementet følgende om kravet til relevant utdanning gitt i SAK10 § 11-3:

«Det fremgår således direkte av forskriftens ordlyd at det er et grunnleggende vilkår at både utdanning og praksis må være relevant for området det søkes om. Kravet om at utdanningen må være relevant er ment å understreke at foretaket, i tillegg til praksis, må ha nødvendig teoretisk kompetanse innenfor sitt fagområde (eks. arkitektur, konstruksjonsteknikk, murarbeid mv.).»

Ved vurderingen av om utdanningen anses som relevant vil fagretning og fagkombinasjon være sentralt, jf. SAK10 § 11-3 med tilhørende veiledning. Et av momentene i vurderingen vil være om utdanningens innhold og fagretning gjenspeiler det påklagde godkjenningsområdets innhold og arbeidsoppgaver.

Det vises til godkjenningsområdenes faglige innhold i SAK10 § 13-5 tredje ledd bokstav i med tilhørende veiledning.

Fagområdet omfatter montering av bærende og ikke-bærende bygningsdeler av metall og prefabrikkerte betongelementer. Eventuelle sikringstiltak, montering og avstivning under montering og ansvar for utførelse av brannisolering og branntetting inngår også i fagområdet. Godkjenningsområdet i tiltaksklasse 2 omfatter montering av bærende metall- eller betongkonstruksjoner i bygg eller anlegg i pålitelighetsklasse 2. Dette kan for eksempel være større lager- og industribygg eller boligblokker, kontor-, forretning- eller skolebygg inntil 5 etasjer. Nye balkonger på boligblokker som er høyere enn 5 etasjer og bæresystem av

stål eller aluminium i lette takkonstruksjoner inngår også. Andre eksempler kan være middels store brukonstruksjoner med spennvidder på 10-20 meter, tårn med høyde på 10-30 meter eller mast med bardunordning på ett nivå.

For at en utdanning skal anses relevant for dette godkjenningsområdet er det avgjørende at utdanningen har relevante fag innen for eksempel byggteknikk og materiallære, og at den gir et teoretisk grunnlag for forståelse av konstruksjonsprinsipper, materialegenskaper, og aktuelle metoder for montering og sammenføring av metall- eller betongkonstruksjoner.

Som nevnt er fagskolegraden til Pedersen rettet mot mekatronikk. Mekatronikk er et tverrfaglig felt som kombinerer mekanikk, elektronikk og datateknologi og handler om utvikling, produksjon og vedlikehold av teknologiske systemer som inkluderer både mekaniske og elektroniske komponenter.

Det fremgår av innsendt fagplan at utdanningen hadde opplæring i fag som *materiallære, elektro og automasjon, mekanikk, teknisk dokumentasjon, termodynamikk, energitransport, mekatronikkdesign og produksjon, hydraulikkanlegg, mekatronikkstyringer, dataassistert konstruksjon og måleteknikk*, i tillegg til fag innen økonomi, markedsføring, organisasjon og ledelse.

Til forskjell fra dette gir en fagskolegrad eller ingeniørgrad innen bygg opplæring i emner som materiallære med fokus på egenskapene til bygningsmaterialer som betong, stål, tre osv., i tillegg til statikk, konstruksjonsteknikk, betong- og stålkonstruksjoner osv. Direktoratet finner ikke at utdanningen til Pedersen gir kompetanse innen byggteknikk, eller at de gir den nødvendige teoretiske grunnlaget til å ivareta ansvaret som utførende av montering av bærende metall eller betongkonstruksjoner og oppgavene som fører med. Når det gjelder materiallæren for mekatronikk er den rettet mot materiallære for mekaniske komponenter, og ikke bygningsmaterialer som nevnt over. Utdanningen til Pedersen vurderes på bakgrunn av dette som ikke tilstrekkelig relevant for utførelse av montering av bærende metall- eller betongkonstruksjoner. Når det gjelder anførselen fra foretaket om at utdanningen til Pedersen har relevante fag for arbeidet han utfører, som for eksempel organisasjon og ledelse, økonomi, tegning/DAK, mekanikk, teknisk dokumentasjon, prosjektadministrasjon mm. ønsker direktoratet å bemerke at disse fagene i utgangspunktet ikke er avgjørende ved relevansvurderingen. Det avgjørende er at utdanningen gir tilstrekkelig kompetanse innenfor de gitte fagområdene.

Når det gjelder utdanning som tømrer ønsker direktoratet å bemerke at utdanning i tømmerfaget innehar opplæring i konstruksjons- og innredningsarbeid i bygninger og produksjon og montering av elementer og moduler. Lærerplanen for tømmerfaget viser at kompetansemålene blant annet inneholder bygging av nye utvendige og innvendige konstruksjoner av tre og stål, montering av ulike typer komplette veggkonstruksjoner og konstruksjoner i sammensatte materialer som stål og lettmetall i tillegg til valg av

konstruksjoner og løsninger. Det er på bakgrunn av denne opplæringen og ivaretagelse av relevante grensesnitt at utdanningen som tømrer vurderes relevant for området.

Utdanningskravet er dermed ikke oppfylt for Trond Inge Pedersen.

Foretaket har som nevnt også lagt ved dokumentasjon på utdanning for Helge Andreas Falkum. For Falkum så er det dokumentert at han har ettårig forkurs for ingeniørutdanning fra 2014 i tillegg til flere beståtte fag fra Universitetet i Agder.

Ved søknad om sentral godkjenning skal utdanningsnivåene i SAK10 § 11-2 være oppfylt i henhold til de funksjonene og tiltaksklassene foretaket søker om, jf. SAK10 § 11-3. Utdanning kan dokumenteres ved å legge frem kopi av vitnemål eller tilsvarende dokumentasjon på fullført og bestått utdanning, jf. SAK10 § 11-1 andre ledd med tilhørende veiledning. Direktoratet vurderer at foretaket må kunne vise til en fullført utdanning i form av vitnemål eller tilsvarende dokumentasjon på fullført utdanning for at kravene til nødvendig utdanningsnivå skal anses oppfylt. Dette er også stadfestet av Klagenemnda for sentral godkjenning flere ganger, ref. blant annet nemndas saksnummer 59/20, 26/21, 14/22, 5/23 og 20/24. Et vitnemål utstedes etter avsluttet grad i samsvar med studiets rammeplan. Direktoratet må forholde seg til vurderingen som er gjort av relevant utdanningsmyndighet. Så lenge det ikke er dokumentert eller bekreftet fra relevant myndighet at grad er oppnådd, er ikke kravet til utdanningsnivå oppfylt.

Når det gjelder begrepet «tilsvarende utdanning», vil direktoratet bemerke at begrepet tilsvarende er ment å ta hensyn til utenlandsk utdanning og eldre utdanning som fulgte andre reformer, for eksempel med vekttall istedenfor studiepoeng, jf. SAK10 § 11-3 med tilhørende veiledning.

Når det gjelder det ettårige forkurset er dette et tilbud som gis for å få mulighet til å kvalifisere for ingeniørutdanning og oppfyller dermed ikke noen av utdanningsnivåene som kreves for sentral godkjenning.

Direktoratet finner heller ikke at det er dokumentert at Falkum har fullført og bestått utdanning som oppfyller kravene til utdanningsnivå på bakgrunn av de beståtte fagene ved Universitetet i Agder. Selv om det er vist til at Falkum har oppnådd 200 studiepoeng, er det ikke dokumentert at han har en fullført utdanning eller oppnådd grad som beskrevet over.

Utdanningskravet er dermed ikke oppfylt for Falkum.

Foretaket har også vist til at de har sertifiseringer og autorisasjoner, blant annet at Falkum har sertifisering som "International Welding Engineer" gjennom "International Institute of Welding", og at de har sertifisering innenfor NS-EN 1090 EXC3/utførelsesklasse 3.

Til dette vil direktoratet bemerke at byggesaksforskriften stiller krav om formell utdanning. Kompetanse i form av kurs, sertifiseringer eller andre autorisasjoner oppfyller ikke dette kravet, og kan derfor ikke veie opp for manglende formell, relevant utdanning. Dette er også stadfestet av Klagenemnda for sentral godkjenning flere ganger, ref. blant annet nemndas saksnummer 70/20, 50/21, 25/22, 11/23 og 19/24.

Når det gjelder foretakets spørsmål til hvordan direktoratet ikke kan godkjenne deres kompetanse, når tredjepart sertifiseringsorgan kan godkjenne erfaringen og kompetansen deres til NS-EN 1090 i utførelsesklasse 3 bemerkes det at Direktoratet for byggkvalitet administrerer den sentrale godkjenningsordningen og behandler søknader om sentral godkjenning. Sentral godkjenning er en vurdering av foretakets kvalifikasjoner vurdert opp mot kravene i SAK10 kapittel 9-11, og er uavhengig av andre autoriseringsordninger. Direktoratet må forholde seg til de forskriftsfestede kravene til utdanning i SAK10 §§ 11-2 og 11-3, og foretaket må ved søknad om sentral godkjenning dokumentere at dets faglige ledelse oppfyller krav til relevant utdanning og praksis som er tilpasset omsøkte godkjenningssområder. I dette ligger at utdanningen må være relevant for omsøkte godkjenningssområder, i tillegg til at den oppfyller kravet til nødvendig utdanningsnivå etter inndelingen i tiltaksklasser og funksjoner i henhold til tabellen i SAK10 § 11-3. Direktoratet har ikke mulighet til å fravike disse kravene.

Som det følger av vurderingen ovenfor er ikke kravet til utdanning oppfylt.

Krav til praksis

Det er krav om at foretaket skal ha faglig ledelse med både relevant utdanning på rett nivå og relevant praksis over tid. De ordinære kravene til utdanning og praksis åpner ikke for å la praksis kompensere for manglende utdanning eller motsatt. Kravene fremgår av SAK10 §§ 11-1 andre ledd, 11-3 og 11-5 med tilhørende veiledning.

Som følge av at kravet til utdanning ikke er oppfylt, er det ikke nødvendig å gå detaljert igjennom referanseprosjektene for å kunne avgjøre klagen. Direktoratet bemerker kort at foretaket har vist til referanseprosjekter som omhandler arbeider som omfattes av det påklagede godkjenningssområdet. Når det gjelder relevansvurderingen av praksis, beror denne på at praksis skal bygge på utdanningen som kreves – både utdanningsnivå og utdanningsretning, jf. SAK10 § 11-3 med tilhørende veiledning. Ettersom det ikke er dokumentert tilstrekkelig relevant utdanning, vil heller ikke tilhørende praksis anses relevant i dette tilfellet. Praksis kan som nevnt ikke veie opp for manglende relevant utdanning.

Kravet til fast ansettelse og faglig ledelse med nødvendig formell og reell innflytelse

Som følge av at kravet til utdanning ikke er oppfylt, er det ikke nødvendig å gå detaljert gjennom kravet til fast ansettelse. Direktoratet bemerker likevel kort at det er et vilkår for å kunne få sentral godkjenning at foretakets faglige ledelse er fast ansatt, jf. SAK10 § 11-1 andre ledd. Dette for å sikre at den faglige ledelsen har nødvendig formell og reell innflytelse. Faglig ledelse er i SAK10 § 1-2 bokstav e definert som en eller flere personer i foretaket som

oppfyller kravene til kvalifikasjoner i kapittel 11, og som har myndighet til å ta beslutninger av betydning for oppfyllelse av kravene i plan- og bygningsloven.

Foretaket har dokumentert at Trond Inge Pedersen er fast ansatt i foretaket, men det er ikke dokumentert at Helge Andreas Falkum er fast ansatt.

Kravet til fast ansettelse er dermed ikke oppfylt for Falkum.

Forholdet mellom sentral godkjenning og erklæring av ansvarsrett

Direktoratet ønsker å opplyse om forskjellen mellom sentral godkjenning og erklæring av ansvarsrett i det enkelte tiltaket. Ved erklæring av ansvarsrett kan foretaket erklære ansvar for et mindre avgrenset fagområde, mens det ved søknad om sentral godkjenning må dokumenteres utdanning og praksis som dekker bredden av arbeidsoppgavene som godkjenningsområdene omfatter. For tilfeller hvor foretak ikke kan dokumentere tilstrekkelig bred utdanning eller praksis med godkjenningsområdene, vil ikke kravet til utdanning eller praksis være oppfylt for å få innvilget sentral godkjenning.

Konklusjon

På bakgrunn av begrunnelsen ovenfor finner direktoratet at AS Bårdsen Smie & Mek Verksted verken i søknaden eller i klagesaksomgangen har dokumentert at det har tilstrekkelige kvalifikasjoner til å få sentral godkjenning for godkjenningsområdet utførelse av montering av bærende metall- eller betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 2.

Direktoratet har etter dette kommet til at klagen ikke kan tas til følge.

Direktoratet opplyser om at foretaket kan sende inn ny søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett når det kan dokumenteres at kravene i kapittel 9, 10, 11 og 13 i forskrift om byggesak (byggesaksforskriften) av 26.03.2010 nr. 488 er oppfylt.

Oppsummering:

Direktoratet for byggkvalitet finner ikke å kunne ta klagen til følge for det påklagede godkjenningsområdet.»

Sak 30/24 Klage på vedtak om fornyelse av sentral godkjenning fra HOLBÆK RØR AS (klagesaksnr. 2024/11556).

Klagenemnda viser til oversendelse av saken fra direktoratet. Klagenemnda kan prøve alle sider av saken, herunder ta hensyn til nye omstendigheter, jf. fvl. § 34.

Vedtak:

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. byggesaksforskriften § 13-10.

Klagenemnda er i det alt vesentlige og i resultatet enig med direktoratet. Det hitsettes fra direktoratets redegjørelse, vurdering og vedtak:

«Klagen gjelder

Klagen gjelder avslag på søknad om sentral godkjenning for følgende godkjenningsområder:

- Prosjektering av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 3
- Prosjektering av varme- og kuldeinstallasjoner i tiltaksklasse 3
- Prosjektering av slukkeinstallasjoner i tiltaksklasse 3

I e-post av 26.11.2024 ble vedtak av 26.11.2024 påklaget av foretaket ved faglig leder Bunthan Mao. Klagen er rettidig, jf. forvaltningsloven § 29.

Bakgrunn

Sak 21/6075 – søknad om sentral godkjenning

Direktoratet for byggkvalitet mottok 27.08.2021 søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett.

I vedtak datert 06.12.2021 innvilget direktoratet delvis søknaden. Følgende godkjenningsområder ble innvilget:

- Prosjektering av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 3
- Prosjektering av varme- og kuldeinstallasjoner i tiltaksklasse 3
- Prosjektering av slukkeinstallasjoner i tiltaksklasse 1
- Utførelse av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 3
- Utførelse av varme- og kuldeinstallasjoner i tiltaksklasse 3
- Utførelse av slukkeinstallasjoner i tiltaksklasse 3

Følgende godkjenningsområde ble ikke innvilget:

- Prosjektering av slukkeinstallasjoner i tiltaksklasse 3

Godkjenningen var gyldig i perioden 06.12.2021 - 06.12.2024.

Sak 2024/5357 – søknad om endring av sentral godkjenning

Direktoratet mottok deretter 24.05.2024 søknad om endring av sentral godkjenning for ansvarsrett.

I vedtak datert 11.07.2024 avslo direktoratet delvis søknaden. Følgende godkjenningsområde ble innvilget:

- Prosjektering av slukkeinstallasjoner i tiltaksklasse 2

Følgende godkjenningsområder ble ikke innvilget:

- Prosjektering av slukkeinstallasjoner i tiltaksklasse 3
- Kontroll av brannsikkerhet i tiltaksklasse 3

Avslaget for prosjektering av slukkeinstallasjoner i tiltaksklasse 3 ble begrunnet med at foretaket ikke hadde dokumentert nødvendig utdanningsnivå, jf. byggesaksforskriften (SAK10) §§ 11-2 og 11-3. Det ble også kommentert i vedtaket at dette ville få innvirkning på foretakets eksisterende godkjenning for prosjekteringsområdene i tiltaksklasse 3, og at foretaket måtte forvente å motta et varsel om omgjøring av vedtaket av 06.12.2021. Faglig leder var den samme i begge søknader, og direktoratet fant at kravene til utdanning ikke var oppfylt på bakgrunn av en ny vurdering av faglig leders utdanning.

Sak 2024/7801 – vedtak om omgjøring

På bakgrunn av at kravet til utdanning ikke var oppfylt i sak 2024/5357 varslet og vedtok direktoratet omgjøring av vedtaket datert 06.12.2021. Vedtaket om omgjøring ble fattet 04.11.2024.

Foretaket påklaget vedtaket 15.11.2024.

Direktoratet tok kontakt med foretaket 21.11.2024. Bakgrunnen for dette var at foretakets opprinnelige godkjenning kun var gyldig frem til 06.12.2024, slik at foretaket uavhengig av klagesaken var nødt til å sende inn søknad om fornyelse av sentral godkjenning dersom de ønsket sentral godkjenning utover 06.12.2024.

Foretaket trakk derfor klagen på omgjøringsvedtaket og sendte inn søknad om fornyelse av sentral godkjenning 26.11.2024.

Sak 2024/11551 – søknad om fornyelse av sentral godkjenning

Direktoratet mottok som nevnt 26.11.2024 søknad om fornyelse av sentral godkjenning for ansvarsrett.

I vedtak datert samme dag avsto direktoratet delvis søknaden. Følgende godkjenningsområder ble innvilget:

- Prosjektering av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 2
- Prosjektering av varme- og kuldeinstallasjoner i tiltaksklasse 2
- Prosjektering av slukkeinstallasjoner i tiltaksklasse 2
- Utførelse av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 3
- Utførelse av varme- og kuldeinstallasjoner i tiltaksklasse 3
- Utførelse av slukkeinstallasjoner i tiltaksklasse 3

Følgende godkjenningsområder ble ikke innvilget:

- Prosjektering av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 3
- Prosjektering av varme- og kuldeinstallasjoner i tiltaksklasse 3
- Prosjektering av slukkeinstallasjoner i tiltaksklasse 3

Avslaget ble igjen begrunnet med at foretaket ikke hadde dokumentert nødvendig utdanningsnivå på masternivå, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3. Foretaket hadde dermed ikke dokumentert at det hadde kvalifikasjoner som var tilpasset godkjenningsområdene det var søkt om i tiltaksklasse 3, jf. SAK10 § 11-1 andre ledd. Direktoratet fant imidlertid grunnlag for å innvilge godkjenningsområdene i tiltaksklasse 2.

Generelle opplysninger om foretaket

Holbæk Rør AS fikk sentral godkjenning første gang 18.02.2017. Foretaket har som nevnt hatt sentral godkjenning for de påklagde godkjenningsområdene tidligere, og hadde blant annet sentral godkjenning for områdene fra 06.12.2021 og frem til omgjøringsvedtaket 04.11.2024.

Foretaket har ifølge Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret 16 inntektsmottakere og ligger i Vennesla i Agder. Steinar Holbæk er daglig leder. Det er ikke dokumentert utdanning for ham, men det er oppgitt at han har svennebrev og mesterbrev i rørleggerfaget. Bunthan Mao er faglig leder i foretaket. For Mao er det dokumentert femårig utdanning fra Kambodsja i tillegg til en treårig utdanning fra Frankrike.

Foretaket har sin virksomhet innen rørlegger og entreprenørvirksomhet og andre produkter/tjenester som naturlig hører til dette, herunder å delta i annen virksomhet selskapet finner formålstjenlig, kjøp og salg av aksjer eller på annen måte gjøre seg interessert i andre foretak. Selskapet kan også drive med kjøp/drift av fast eiendom. Foretaket er i Enhetsregisteret registrert med næringskoden 43.221 Rørleggerarbeid.

Saksgang

Sak 21/6075

27.08.2021 Søknad

14.09.2021 Foreløpig svarbrev

03.10.2021 Mottatt tilleggsinformasjon

19.11.2021 Foreløpig svarbrev

01.12.2021 Foreløpig svarbrev

06.12.2021 Vedtak om sentral godkjenning

Sak 2024/5357

27.08.2021 Søknad

24.06.2024 Foreløpig svarbrev

01.07.2024 Foreløpig svarbrev

11.07.2024 Vedtak om sentral godkjenning

Sak 2024/7801

15.08.2024 Forhåndsvarsel om omgjøring av vedtak om sentral godkjenning

04.11.2024 Vedtak om omgjøring av vedtak om sentral godkjenning

Sak 2024/11551

26.11.2024 Søknad

26.11.2024 Vedtak om sentral godkjenning (Delvis avslag)

26.11.2024 Klage på avslag arkivert hos direktoratet

Foretakets anførsler

Foretaket ved faglig leder Bunthan Mao viser i klagen til utklipp fra krav til kvalifikasjoner og formuleringen i SAK10 § 11-2 bokstav e og at flere av utdanningsnivåene i bestemmelsen er angitt med studiepoeng som alternativ nivåangivelse.

Foretaket henviser også til godkjenning fra Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen (NOKUT), og at utdanningen til faglig leder ifølge NOKUT er godkjent som 5 års høyere utdanning, tilsvarende 300 studiepoeng.

Det henvises for øvrig til klagen.

Vurdering

Direktoratet har vurdert klagen og funnet at den ikke kan føre frem hva gjelder sentral godkjenning for godkjenningsområdene prosjektering av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 3, prosjektering av varme- og kuldeinstallasjoner i tiltaksklasse 3 og prosjektering av slukkeinstallasjoner i tiltaksklasse 3

I henhold til SAK10 § 11-1 andre ledd og tilhørende veiledning skal foretaket ved søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett dokumentere at faglig ledelse er fast ansatt i foretaket og oppfyller krav til relevant utdanning og praksis som er tilpasset godkjenningsområdene det søker sentral godkjenning for. Relevant utdanning og praksis for et godkjenningsområde skal som utgangspunkt være knyttet til samme person.

Samlet vurdering av de påklagde godkjenningsområdene

Krav til utdanning

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen ansvarlig prosjekterende i tiltaksklasse 3 er mastergrad eller tilsvarende, med tilhørende 8 års relevant praksis, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning. Relevant utdanning for dette godkjenningsområdet vil for eksempel være mastergrad innen VVS eller KEM.

Foretaket har som nevnt dokumentert at faglig leder Bunthan Mao har femårig utdanning fra Kambodsja i tillegg til treårig utdanning fra Frankrike.

Byggesaksforskriften stiller krav om formell utdanning. En utdanning som ikke er godkjent av relevant utdanningsmyndighet, her NOKUT, kan ikke sies å oppfylle kravet til formell utdanning. Det er akkrediteringsmyndigheten som har spesialistkompetanse til å foreta konkrete vurderinger av studiekompetansen som oppnås ved utdanningen.

Det følger av godkjenningen fra NOKUT at utdanningene til Mao hver for seg godkjennes som likestilte med akkrediterte norske bachelorgrader. Videre står det at utdanningene sammenlagt er gitt generell godkjenning som 5 års høyere utdanning / 300 studiepoeng. Videre skriver NOKUT at de to første studieårene av en høyere utdanning fra Kambodsja ikke kan godkjennes som høyere utdanning i Norge, jf. forskrift om akkreditering, evaluering og godkjenning etter lov om universiteter og høyskoler § 5-1, 1. Utdanning fra Frankrike godkjennes fullt ut i Norge ut fra utdanningens normerte omfang og nivå. Det er på bakgrunn av dette ikke dokumentert at noen av utdanningene er godkjent og likestilt med akkreditert norsk mastergrad.

Når det gjelder begrepet «tilsvarende utdanning», vil direktoratet bemerke at begrepet tilsvarende er ment å ta hensyn til nettopp utenlandsk utdanning og eldre utdanning som fulgte andre reformer, jf. SAK10 § 11-3 med tilhørende veiledning. Det må like fullt dokumenteres en fullført og bestått formell utdanning som oppfyller kravene til utdanningsnivå i SAK10 § 11-2. Disse kravene er absolutte. I dette tilfellet har ikke utdanningsmyndigheten kunnet akkreditere utdanningen, og direktoratet har verken myndighet eller kompetanse til å skulle overprøve dette.

Direktoratet finner derfor ikke at det er dokumentert utdanning som oppfyller forskriftens krav til formell utdanning på mastergradsnivå.

Utdanningskravet er dermed ikke oppfylt.

Krav til praksis

Det er krav om at foretaket skal ha faglig ledelse med både relevant utdanning på rett nivå og relevant praksis over tid. De ordinære kravene til utdanning og praksis åpner ikke for å la praksis kompensere for manglende utdanning eller motsatt. Kravene fremgår av SAK10 §§ 11-1 andre ledd, 11-3 og 11-5 med tilhørende veiledning.

Som følge av at kravet til utdanning ikke er oppfylt, er det ikke nødvendig å gå detaljert igjennom referanseprosjektene for å kunne avgjøre klagen. Direktoratet bemerker kort at foretaket har vist til referanseprosjekter som omhandler arbeider som omfattes av de påklagde godkjenningsområdene. Når det gjelder relevansvurderingen av praksis, beror denne på at praksis skal bygge på utdanningen som kreves – både utdanningsnivå og utdanningsretning, jf. SAK10 § 11-3 med tilhørende veiledning. Ettersom det ikke er dokumentert tilstrekkelig formell utdanning på nødvendig utdanningsnivå, vil heller ikke tilhørende praksis anses relevant i dette tilfellet. Praksis kan som nevnt ikke veie opp for manglende utdanning.

Konklusjon

På bakgrunn av begrunnelsen ovenfor finner direktoratet at Holbæk Rør AS verken i søknaden eller i klagesaksomgangen har dokumentert at det har tilstrekkelige kvalifikasjoner til å få sentral godkjenning for godkjenningsområdene prosjektering av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 3, prosjektering av varme- og kuldeinstallasjoner i tiltaksklasse 3 og prosjektering av slukkeinstallasjoner i tiltaksklasse 3.

Direktoratet har etter dette kommet til at klagen ikke kan tas til følge.

Direktoratet opplyser om at foretaket kan sende inn ny søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett når det kan dokumenteres at kravene i kapittel 9, 10, 11 og 13 i forskrift om byggesak (byggesaksforskriften) av 26.03.2010 nr. 488 er oppfylt.

Oppsummering:

Direktoratet for byggkvalitet finner ikke å kunne ta klagen til følge for de påklagede godkjenningsområdene.»

Sak 31/24 Eventuelt

Neste klagenemndsmøte blir torsdag 10.04.2025 kl.09.30 – 14.00 på Gardermoen.